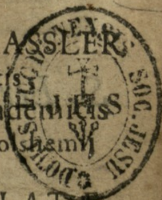
INFERNUS APERTUS
HOMINIBUS CHRISTIANIS,
ut
in illum non deſcendant.
SIVE
CONSIDERATIONES
de
Pœnis Infernalibus,
propoſitæ
& per totius hebdomadæ dies
diſtributæ, Italico Sermone
à quodam
Patre Societatis JESU.
Latinè redditæ
à
P. MAXIMILIANO RASSLER,
Ejusdem Societatis,
D. D. Sodalibus Academicis
B.V.M. Annunciatæ Molshemii
in ſtrenam
RECUSÆ ET OBLATÆ.
ANNO M. DCCXVII.



ARGENTORATI,
Typis viduæ MICHAELIS STORCKII,
Univerſit. Argent. Catholic. Typogr.

Deſcendant in Infernum viventes ne deſcendant morientes.

S. Bernardus ad FF. de monte Dei.



Interpres Lectori.

PAucis te volo, mi Lector, quia multis non possum. Negat manus officium, dum mens attonita hæret seriâ æstimatione eorum quæ scripsit. O Peccatum! ô Infernus! O æternitas! Credit quòd sint ista Mundus Christianus: quid tamen verè sint ista, nescit, quia non perpendit, Mundus Christianus. Si seriò perpenderet, si rectè nôsset, quàm mox alius à se evaderet! Utinam hanc ego efficere mutationem possem, & claudere os illud post tantam jam multitudinem devoratam insatiabile!

Fortaſſis aliquid eam ad rem præſens libellus conferet: eâ certè mente latinè à me eſt redditus. Ejúsne Author ſit, qui reliquorum hoc volumine operum, P. Paulus Segneri, dicere non auſim. Sic fama ferebat: ſed inter Opera hujus Authoris Parmæ duobus tomis edita ſubinde illum non reperi. Ejus certè ſpiritu ſcriptus eſt, & ſi non ab ipſo, à P. Petro tamen Pinamontio, Socio Miſſionum ejus individuo, niſi vehementer fallor, in lucem datus. Lege tu illum, relege, verba ejus ſingula, ſingulos apices perdende: ſpondeo, nil oberit: non rediget, quod nonnulli metuunt, ad inſaniam; niſi fortè ſanctam illam, quæ Sapientia eſt apud DEUM. O quàm præſtat hæc

legendo non peccare, quàm negligendo æternùm, ô æternùm! perire. An operæ non eſt, tantillâ moleſtiâ redimere calamitatem, quâ nulla nec tempore diuturnior, nec doloribus acerbior, nec omni ex parte intolerabilior poteſt excogitari? Deſcende ergo, deſcende Lector, te ipſo melior rediturus; ne non deſcendendo deſcendas æternùm non exiturus.



PRÆNOBILI,
Clarissimo & Consultissimo
Viro ac Domino,
D. FRANC. JOSEPHO
GEIGER,
Juris utriusque
DOCTORI,
SATRAPÆ
in
Wasselenheim, Marlenheim &
Wangen,
Congregationis Mariano-
Academicæ
P. T.
PRÆFECTO.



NON *exhorresces* Vir Clarissime, & Consultissime, *quod* Tibi *inscribimus opusculum de inferorum æstuarijs differens. Non*

eum Gehenna terret, quem vera in Deum fiducia, & tranquilla conscientia solatur & erigit. Notior est nobis eximia tua pietas, integritas vitæ, quam cum fama publica in Te *suspicimus, & veneramur, quàm ut suspicari nobis liceat* Te *hisce posse concuti. Parcemus hìc modestiæ, ac submissioni tuæ, quam omnium mentium tabulis inscriptam habes: sed quî poterimus tenebris involvere, quod in pleno lucet meridie? tacere nefas est, ubi omnis lingua tuas virtutes loquitur. Et muti has prædicant* Arcis Wasselenhemensis *lapides. Hanc subingressis in primo etiam limine Virtus* Tua *obvia non forensem Curiam, sed omnigenæ religionis, virtutúmq; omnium* Arcem *esse monet, ac mores*

proin componere. Spectamus & *absente* Te *in piissimis prolibus virtutum* Tuarum *etypon: audimus & tacente* Te, *quàm sanctus tontinuò tuus cum illis sermo. Non sæculo, sed sacratis Deo Religionibus genuisse has iure dixerimus. Filiorum alterum triumphanti in Cælis non sine magna sanctitatis fama demortuum jam adscripsisti Societati JESU: Filiæ quinque in sacro Deo à* Te *dedicatæ Parthenone Sponso suo vivunt sanctiùs & securiùs, sextâ in amplexus cælestis Sponsi translatâ. Sed privata hæc sunt & domestica. Publica si inspicimus, vela contrahimus, calamum ponimus, & locum damus* Alsatiæ *nostræ metropoli* Argentinæ, *& triplicis* Satrapiæ *tuæ subditis. Gloriatur illa sibi congra-*

tulans justo adeò ac sapiente Ministro Te *ac* Satrapa:*non desinunt hi magno suo cum solatio prædicare ubivis non tam* Satrapæ, *quàm amantissimi* Patris *sui genuinum amorem, pervigiles curas, promptum omnibus semper subveniendi studium, justitiæ tenorem, misericordiæ viscera, suaves non minus quàm graves mores: seq; ex solo hoc felices existimant, quod* Tibi *subesse à cælo sibi concessum sit.*

Novimus & quàm vigilanter cum vate Regio annos æternos in mente habeas, quámq; seriâ, sanctaq; consideratione in repetita sæpius sacra ascesi inferni incendia inspexeris.

Accedit quod scriptio de severa Dei in reprobos justitia nemini adscribatur rectiùs, quàm amanti

justitiam, quàm quo administrares aliquando sanctius, tantum in jurisprudentia posuisti studij, ut supremam ex ea Doctoratûs *retuleris Lauream: Eamq; maximo cum emolumento boni publici in antiquissima Friburgensi Brisgoæ Universitate annis pluribus professus fueris. Cui cùm tremendi Divini Numinis in perduelles furoris tacitis semper cogitationibus contemplationem Te conjungere omnes noverint, nemo est qui metuat, ne in tuo Tribunali aut causâ cadat, si justa est, aut gratia vim æqui habeat, aut culpa redimatur auro.*

Viden itaq; Vir Clarissime, & Consultissime *quo jure tibi inscribamus opusculum de tam terribili tractans materia. Dignare tuâ*

illud virtutum luce, & fama circumdare, ac tenebricosum illum inferiorum carcerem exemplo tuo nobis illuminare, ut eum penitiùs tecum contemplantes evadamus in æternum. Vale. Datum Molshemij Calendis Januarijs, Anno M. DCCXVII.

Prænobili, Nobili, Clarissimæ & Consultissimæ

Dominationi Tuæ

devoti

Confœderati Mariani.



Introductio.

INconsideratio, & Ignorantia, tam vultûs lineamentis inter se similes sunt, ut nonnunquam una sumatur pro alia. *Inconsideratio & ignorantia æquiparantur.* Axiomatis locum apud Legisperitos obtinet. Quin ipsæ adeò Sacræ Literæ utrique eosdem effectus tribuunt. Hinc illa ruina, quæ apud Jobum adscribitur Inscitiæ: *Quia nullus intelligit, in æternum peribunt*; apud Jeremiam à Spiritu Sancto adscribitur defectui considerationis, & diligentis cogitationis: *Desolatione desolata est omnis terra, quia nullus est qui recogitet corde.* 12. 1. Mirum igitur non est, si Peccatores, etsi Fides illos doceat, esse Infernum pro iis qui pec-

cant, peccent nihilominus perinde ac si hoc nescirent; non enim cogitant. Obstupescebat enimverò Præsul Salvianus, nec capere poterat: *Quid causa est, ut, si quispiam Christianus futura credit, futura non timeat? Si credit quæ dixit DEUS, non timeat, quæ minatur DEUS? lib. 5. de Eccles. Cath.* Magnum prodigium, ait ipse, credere æternitatem suppliciorum destinatam Iniquis, & quiescere tranquillè in iniquitate: habere pro certo quod DEUS dixit, & non timere illud, quod DEUS minatus est. Sed en causam à S. Ambrosio manifestatam: *Nihil timent, quia nihil vident.* Peccatores non timent, etsi credant; quia oculos clausos habent attentæ considerationi rerum futurarum, & eos unicè defigunt in res præsentes: unde faciunt sicut aspides, quæ oculos habent in temporibus; licet enim videant id, quod circa ipsos est, non vident tamen id, quod est ante ipsos, & eos expectat. *Nihil timent, quia nihil vident.* Aliàs quomodo fieri posset, ut

ut cùm sit Infernus in Mundo, in Mundo essent Peccatores? Ingens incendium absumit omne contagium. *Memorare novissima tua, & in æternum non peccabis. Eccl.*

Hinc quæ ars melior claudendi abyssum pœnarum Mortuis, quàm aperire illam considerationi Vivorum? S. Catharina Senensis excessu quodam Zeli desiderabat posse se collocare magno suo impendio ad os Inferni, & illud obturare, ne ulla ampliùs Animarum à dilecto Sponso suo redemptarum in illum incideret. Ego qui tanto Zelo non ardeo, cuperem saltem opponere parvulum hunc Libellum, rogando ex intimo animi sensu DEUM, ut tantum illi virtutis tribuat, ut uni saltem alicui possit claudere immensam illam voraginem, quæ nunquam satiatur devorando. *Infernus dilatavit os suum, & aperuit os suum absq; ullo termino. Isa. 5.* Et quia unus ille, quem ego præ aliis omnibus lucrari desidero, tu es, mi Lector, tibi no-

mine Animæ tuæ, usque adeò oblivioni à te traditæ, ego hæc folia offero, obteſtans, ut tantillum quotidie mane temporis invenire cures, quo & legas, & veritates iſtas tuo commodo penetres. Diviſi illum in tot Conſiderationes, quàm multi ſunt hebdomadæ dies; & harum quamlibet diviſi in tria puncta, ut diſtinctio tibi auferat tædium, & ordo afferat claritatem.

Non credo interim, quòd unquam ſubire animum poſſit cogitatio, his in pagellis locum eſſe poſſe exaggerationi: ſi tamen unquam ſuſpicio ejusmodi animum pulſaret, memineris, pœnas alterius vitæ ſupra naturam eſſe, adeòque nec comprehendi, nec explicari poſſe à noſtra mente, & à noſtra lingua: & ſicut non eſt oculus, qui unquam viderit, aut auris, quæ unquam audiverit, aut cor, quod unquam conceperit aliquid ſimile illi gloriæ, quam Deus præparavit ſervientibus ſibi; ſic nec eſt oculus, nec auris, nec animus,

qui

qui ita ſibi repræſentare poſſit pœnas, ut ſunt, quas DEUS paratas habet iis, qui ipſum injuriâ affecerint; cùm per hos magna & divina videri debeat ejus Juſtitia in ſupplicio, ſicut magna videtur ejuſdem Miſericordia in præmio. *Altitudinem cœli, & profundum abyſſi, quis dimenſus eſt. Eccl. 1.* Bona & Mala vitæ futuræ excedunt omnem menſuram præſentis conditionis, & non minùs de eorum intenſione, quàm de eorum duratione, quidquid dicatur, infinities ſemper minus eſt illo quod reipſa eſt. *Quidquid vis dicas de æternitate, quia quidquid dixeris, minus dicis. S. Aug. in Pſal. 60.*

Potiùs igitur, quàm locum des tam ſtultæ perſuaſioni, quâ res hîc repræſentatas vero majores exiſtimes, conare concipere illum timorem, qui ſolus nos poteſt reddere ſecuros, quia *qui pavet, cavet; qui negligit, in ea incidit*; ut in hanc rem loquitur Sanctus Bernardus *Serm. ad Cleric. c.* 4. Et ad illum dignè con-

cipiendum ante omnia paucis te commenda divino Spiritui, Virgini Sanctissimæ, & Custodi tuo Angelo: subinde stude aliquanto temporis spatio singulari animi applicatione considerare, & sensim ponderare omnia, non superficietenus duntaxat eadem attingere: siquidem illa situla, quæ in undas non immergitur, non impletur. Quodsi interdiu aut malus Dæmon aliquâ suggestione, aut Socius aliquis Dæmone pejor pravâ invitatione, & exemplo te aggredietur, oppone illi scuti instar veritatem manè consideratam, confestim illam revocando in memoriam. Magna illa cogitatio, quæ, si Augustino fides, Ecclesiæ tot Martyres, tot Eremi inquilinos, tot Virgines, tot Pœnitentes dedit, non sufficiet ad dandum tibi tantum virium ut contemnas momentum voluptatis ad evitandam æternitatem dolorum? Spero, si remedia alia tantarum virium non fuerunt, ut quantum opus erat, te juvarent, te
isto

isto adjutum iri : id enim nî fiat, aliud isto efficacius parare haud scirem. *Quod non sanat medicamentum, sanat ferrum; quod ferrum non sanat, sanat ignis, quod non sanat ignis, est insanabile.*

Tandem quia Oratio est medium princeps, quo Divina Providentia ad nobis benefaciendum utitur; idcirco ad obtinendam istam gratiam summi prorsus momenti, evitandi damnationem æternam, assignatur pro singulis diebus certa quædam precum formula, quæ serviat ad implendum per ipsam monitum à Christo JESU Servatore nobis relictum in isto negotio. *Vigilate, omni tempore orantes, ut digni habeamini fugere ista omnia, & stare ante filium hominis. Luc.* 21. Attende tibi semper, aperiendo oculos solicitâ consideratione, ut sis dignus fugere tantum malum, quantum est, damnari æternum; & frui tanto bono, quantum est, æternum esse beatum.

Conſideratio I.

Pro die Dominica.

CARCER INFERNI.

Anguſtiæ.

I.

COnſidera, primam injuriam, quam DEO infert Anima, eſſe, quòd abutatur libertate ſibi conceſſa, violando in DEI oculis præcepta ſibi lata, & proteſtando factis ipſis, quod nolit ſervire DEO ſuo: *Dixiſti, non ſerviam. Jer.* 2. Hinc ad puniendam & vindicandam temeritatem tam deteſtabilem, fabricatus eſt ipſe DEUS carcerem aliquem ſubterraneum in imo Univerſi loco, ubi par erat eum conſtitui, ut quàm longiſſimè abſiet à cœlo. Ibi quamvis ipſe locus ſatis amplus ſit, damnati tamen non habebunt vel illud ſolatium, ac laxamentum, quo fruitur aut miſer aliquis captivus, ſuos intra

tra muros obambulando; aut misellus æger, suo in lecto se ex uno in aliud latus obvertendo. Siquidem *congregabuntur in congregatione unius fascis in lacum, & claudentur ibi in carcere Isa.* 24. v. 22. Hærebunt ibi compacti in unum fascem, & unus alteri impositus cumulatim tanquam victimæ infelices: & hoc tam propter multitudinem damnatorum, quibus angusta fiet ingens ceteroquin illa fossa; quàm multo magìs propter ipsum ignem, qui ipsis pro compedibus erit & catenis: *Pluet super peccatores laqueos: ignis, & sulphur, & spiritus procellarum pars calicis eorum. Psal.* 10. Et præter ista DEUS non concurret cum ipsis ad ullum motum, qui sit vel tantillo refrigerio; cùm nullam ampliùs eorum rationem habeat, perinde ac si jam in Mundo non essent. *Oblivìscatur ejus misericordia Job* 24. v. 21. Hinc miseri illi non constricti tantùm erunt, sed etiam immobiles, & idcirco si Beatorum aliquis (ut Anselmus ait in libro Similitudinum) tanti erit

roboris, ut, si res posceret, totam loco movere terram posset; Reprobus vicissim quilibet tam erit debilis, ut ne dimovere quidem possit ab oculo vermiculum, qui illum roderet. Habebit igitur carcer ille muros suos latos plùs quàm quatuor millia milliarium Italicorum; quanta scilicet est à superficie terræ ad Infernum distantia: si tamen ipsi crassiores non essent subtilissimâ papyro, tam erunt debiles captivi, ut perfringere illos, & fugâ elabi non possent: *Ligatis manibus & pedibus ejus, mittite eum in tenebras exteriores. Matth.* 23. Quæ igitur, obsecro, conditio erit peccatoris assueti jussa dare, assueti vivere suo arbitrio vel ingratiis DEI sui, dum se videbit clausum in loco tam profundo infra pedes rerum conditarum omnium, infra pedes ipsorum Dæmonum, absque eo quòd unquam per omnem æternitatem recuperaturus sit libertatem illam, quam tam caram habebat? ô libertatem detestabilem, quæ desinit in servitu-

tem

tem, quæ non habet finem! Quanto ſatius erat, modico tempore ferre dulce jugum præceptorum DEI, quàm vivere in æternum conſtrictum laqueis tam formidandis!

Tenebræ.

II.

CONſidera, carcerem hunc non tantùm fore anguſtiſſimum, ſed etiam ultra omnem modum tenebricoſum. Erit quidem ibi ignis, ſed ſpoliatus luce, ſic, ut patiantur quidem oculi ex aſpectu horribiliſſimorum ſpectrorum, ſed ſimul deſtituantur illo ſolatio & recreatione, quam afferunt fulgura in mediis terroribus atrociſſimarum tempeſtatum: *Vox Domini intercidentis flammam ignis. Pſ.* 18. Verum hoc erit; quia, ut affirmat S. Thomas: *ibi erit ardor ſine claritate.* Prodigio penitus diverſo ab illo, quod patratum olim eſt in fornace Babylonica; cùm ibi præcepto DEI ademptus fuerit igni ardor, & relicta lux; in Inferno autem igni auferetur

tur lux, & relinquetur ardor. Insuper cùm illiusmet ignis materia sit sulfur, lucem habebit pallidam ac mœstam; & hæc ipsa permixta fumo magni illius incendii, dum sursum deorsum agitabitur & volvetur, implebit totum spatium vacuum cavernæ illius horrendæ, & constituet procellam quandam tenebrarum, juxta illud quod scriptum est: *Hi sunt, quibus procella tenebrarum servata est in æternum. Judæ* 13. Tandem ipsa multitudo corporum accumulatorum magnam partem efficiet noctis illius formidandæ; cùm propè nihil aëris ibi mansurum sit, aut alterius corporis diaphani & transparentis, præter oculos damnatorum, circumsessorum tenebris, & mediâ parte cœcorum (*S. Th. in* 4. *dist.* 50. *q.* 1. *a.* 3.)

Considera nunc desperationem Peccatoris hac ratione sepulti. *Usque in æternum non videbit lumen. Psal.* 58. O infelicium infelicissimum, qui per omnem planè æternitatem ne tenuissimum quidem amicæ lucis ra-

radium aspiciet! satis fuit nox una, ut penitus canum efficeret miserum aliquem captivum; quos ergo effectus producet in miseris illis nox, quam nulla porro dies excipiet? & si inter omnes pœnas Ægypti solæ tenebræ dictæ sunt horribiles: *facta sunt tenebræ horribiles. Exodi* 10. *v.* 22. Quod nomen dabimus nos illis tenebris, quæ non triduo, sed semper durant?

Fœtor.

III.

CONsidera, quantum crescat calamitas illius carceris tam angusti, tam obscuri, additamento fœtoris maximi? Imprimis enim confluent illuc tanquam in sentinam aliquam omnes terræ sordes postquam ultimæ diei ignis eandem Terram penitus purgârit (*S. Th. in* 4. *dist.* 47. *q.* 2 *a.* 2.) Insuper sulfur ipsum fœtorem efficiet intolerabilem, dum semper in multitudine tam stupenda ardebit. Et denique corpora ipsa damnatorum exhalabunt odorem tam

tam pestiferum, ut unum solum eorum positum in hoc nostro Mundo, ut S. Bonaventura observat, suffecturum esset ad illum inficiendum; *De cadaveribus eorum ascendet fœtor. Isa. 24. v. 3.* ait Propheta, vocando illorum corpora, etsi viva, Cadavera; viva enim erunt ad pœnam, quam tolerabunt; & simul erunt cadavera propter fœtorem teterrimum, quem exhalabunt. Videndum se obtulit S. Martino Dæmonum aliquis vestitus purpurâ, & redimitus coronâ, cum dicto, sum Christus. (*Sev. Sulpit. in vita*) adora me, quia dignus sum. At Sanctus cœli luce collustratus, respondit: Dominus coronatus est spinis, & totus perfusus Sanguine: ego in novo hoc vestium genere non novi illum. Sic detectus malus genius aufugit; fœtorem tamen post se reliquit tam horrendum, ut hic solus Sancto sufficeret ad cognoscendum quis ille fuerit. Si Dæmon unus tam tetrum odorem emisit, qualis erit halitus

litus ille pestifer, quem exhalabit caverna, in qua collecta hæret multitudo Dæmonum & damnatorum omnium simul ligatorum, quin quidquam ejus fœtoris expiret? Ipse aër diu clausus, sine alio additamento, evadit intolerabilis; judica, qualis futura sit sentina tam multarum, tam putridarum sordium, omnis expers exhalationis. Hæc est habitatio, quam sibi sponte eligunt Peccatores in omne ævum, dummodo brevi somno infames putridæ suæ carnis libidines possint explere. Hæc sunt superba illa palatia, quæ sibi apparant suo fastu illi, qui contemnunt pauperes, & tanquam malè olentes à se abigunt. Hoc carcere permutatur ille Paradisus, qui nobis sanguine Filij DEI emptus tantum valet, quantum valet datum pro eo pretium. O permutationem infelicissimam! ô permutationem, quæ deplorabitur immenso mari lacrymarum sine ullo fructu! *Mortuus est dives, & sepultus est in Inferno.*

Ora-

Oratio.

Ad Patrem æternum ad evitandum Infernum apertum.

O Pater cœleſtis, Domine immenſæ magnitudinis, & Majeſtatis incomprehenſibilis, quæ demum abyſſus ſinu ſuo poteſt continere tot pœnas, ut non ſint minores peccatis meis: minores temeritate, quâ tibi fui perduellis, & volui vivere arbitrio meo? Neceſſe foret, ut illa potentia, quâ me olim extraxiſti ex nihilo, & nunc ſingulis momentis conſervas, à te impenderetur ad novum Infernum fabricandum & carcerem magìs horrendum, ut magìs reſponderet puniendæ meæ iniquitati. Ita eſt, fateor: ſed ſi ego deſij eſſe filius tuus, tu non deſiiſti mihi eſſe Pater. Ad te igitur confugio, & ex intimo corde te oro rogóque, ut placeat tibi deſtruere, non me peccatorem, in peccato meo me condemnando; ſed meum peccatum in me miſerabili,

igno-

ignoscendo mihi & liberando me à tanto malo. Hoc omnino est opus dignum te, vincere Bonitate tua malitiam meam, & tollere penitus ex Mundo magnum hoc Monstrum iniquitatis meæ; aliter enim si damnabis me, ego quidem moriar, sed malitia mea vivet semper in illis flammis, quin unquam moriatur. Recordare igitur, quòd sum opus manuum tuarum, quæ me effinxerunt ad imaginem tuam; serva igitur, quod tuum est. *Tuus sum ego, salvum me fac.* Si ego gratiam hanc non promereor, promeretur illam tuus ille Filius, quem mihi dedisti Servatorem. Averte vultum à culpis meis, & defige illum in ipsum: aspice in ipso merita illa infinita, quæ ego tibi offero ad satisfaciendum debitis meis, & ad obtinendam tantam gratiam & auxilium, ut in æternum ampliùs non offendam te: sic ut tibi fideliter ad extremum usque momentum serviendo, ope divinæ Misericordiæ tuæ fiam dignus obtinere locum in cæle-

cælesti Paradisi gloria, ubi cum omnibus Electis tibi benedicam, & gratias agam in secula seculorum. Amen.



Consideratio II.

Pro die Lunæ.

IGNIS.

Ejus qualitas.

I.

COnsidera, divinam Justitiam delegisse Ignem tanquam instrumentum aptissimum ad puniendos suos perduelles. Etiam inter homines majus isto supplicium excogitatum non est; unde meritò dictum est: *Tormentorum ultimum. Curt. l. 6.* Nihilominus non debes tibi persuadere ignem Inferni nostrati similem esse. Felices, ut sic dicam, Animas illas miseras, si alia non sentirent incendia, quàm illa, quæ nostra in ter-

terra accendi possunt! Dives ille damnatus, cujus Evangelica historia meminit, non dicit tantùm in flamma, sed *in hac flamma* se cruciari, indicans peculiarem flammæ illius tartareæ qualitatem. Noster ignis hominis bono datus est, ut illo utatur ad opera artis, illo vitam suam sustentet, at ignis infernalis conditus est ad vindictam impiorum. *Vindicta carnis impij ignis. Eccl.* 7. *v.* 19. Noster ignis sæpe conjunctus est cum materia extranea, & parum respondente virtuti illius activæ, unde est instar gladij in vagina. At ignis Inferni erit instar gladij è vaginâ extracti, cùm sit accensus in materia sulfurea & bituminosa, quæ semper ardebit violentiâ quadam inexplicabili, haud aliter ac in fulminibus accidit, quæ tantâ vi feruntur, impetu exhalationis illius inflammatæ; *Pars illorum erit in stagno ardenti igne & sulfure. Apoc.* 21. Tandem ignis noster absumit id, quod adurit; unde quò est vehementior, tan-

tanto eſt brevior. At ignis ille, in quo ſemper ardebunt damnati, uret & non conſumet; unde à Chriſto comparatur ſali: *Omnes enim igne ſalientur. Marc. 9. v.* 48. Cruciando enim ardoribus non explicabilibus tanquam flamma, impediet tamen ne corrumpantur damnati, tanquam Sal. Unde ſi unica ignis noſtri ſcintilla horrorem nobis incutit, ſi vel breviſſimo temporis ſpatio ferre non poſſumus flammulam unius candelæ, quomodo manere poterimus æternùm ſepulti in incendio ſupra omnem fidem atroci & violento? O tu, qui propter peccata poſtremùm admiſſa, & nondum dolore ſerio expiata, fide certus es, quòd hoc momento moriens præceps rueres in illam horrendam fornacem, quomodo tandem audebis libellum hunc ante è manibus ponere, quàm ex intimo corde admiſſarum noxarum te pœniteat? quomodo tantum tibi audaciæ eſt, ut vel momentum unicum, ne dicam menſes totos, hærere velis

velis in statu obnoxio suppliciis Inferni? quomodo ridere potes, quomodo quietem securus capere? *Potes hoc sub casu ducere somnos?*

Quantitas.

II.

CONsidera, quantam vim habiturus sit ille ignis propter suam quantitatem. Cùm enim carcer ille infernalis continere debeat omnia damnatorum corpora quin vel unum penetretur cum altero, necesse est ut sit fossa, quæ plura milliaria in suo ambitu, & secundùm omnem suam dimensionem complectatur, si innumerabilem ibi clausorum captivorum multitudinem attendamus. *Infernus dilatavit Animam suam, & aperuit os suum absq; ullo termino. Isa. 5. v.* 14. Tota porro ista ingens specus plena debebit esse igne: & si vel ipsæ paleæ, cùm ingens earum cumulus, congeritur, sufficiunt ad fornaces calefaciendas, quid fiet sulfure illo

accen-

accenſo, quod tam vehemens eſt ſuâ qualitate, & ſuâ mole tam vaſtum? Inſuper ignis iſte erit ibi clauſus, quin effundi poſſit; unde omnes flammæ ejus repercuſſione intendentur, & idcirco vi pollebunt incredibili. Quis jam ambigere poteſt, quin ſi mons integer in illud caderet incendium, mox ceræ inſtar liqueſceret, Ita faſſus eſt Dæmonum aliquis Militi id ex eo quærenti (*Cæſarius apud Collect. diſt. 6. ex* 89.) & absque iſto teſtimonio ſuppetit nobis aſſertio irrefragabilis Spiritûs Sancti, qui certos nos reddit, appellando flammam illam devoratricem montium: *Flamma comburens montes. Pſal.* 82. Et tamen Peccatores pro eo quòd cohorreſcant, ludunt circa illos ignes, perinde ac ſi eſſent ignes oblectandis oculis animiſque accenſi. *Licet ignis ille æſtuet, & fluvius flammâ accendatur, nos tamen ridemus, & delicias amplectimur.* Ait attonitus S. Joann. Chryſoſtomus *Hom.* 55. *ad Pop.* An fortaſſis corpus vobis ſaxeum, aut du-

duriſſimo metallo conflatum eſt? *Nec fortitudo lapidum fortitudo mea, nec caro mea ænea eſt. Job.* 7. Poteſtis dicere cum Jobo: Si tamen etiam tali eſſetis conflati, momento in illis ardoribus colliqueſceretis, in quibus vobis habitandum erit ſemper, niſi ex animo deteſtemini, & corrigatis vitam perverſam. Verum tamen eſt, quòd parum dixerim, cùm dixi, habitandum vobis ſemper in illo igne: debebam potiùs dicere, quòd vos, & ego, niſi timeamus & amemus DEUM noſtrum, futuri ſimus quodammodo totus ignis. Flamma ſiquidem illa tam viva, tam latè ſparſa, non forìs tantùm nos affliget, ut nunc in terra contingit, ſed in ima penetrabit oſſa, & medullas, & intimam noſtram ſubſtantiam: *Pones eos ut clibanum ignis.* Ait Sacer Vates *Pſal.* 20. Erit Damnatorum quilibet tanquam furnus ardens, qui flammas ſuas intra ſe, & in ſinu ſuo habet; unde bulliet ſanguis ille impurus intra ſuas venas, cerebrum in ſuo cranio,

nio, cor intra suum pectus, viscera intra corpus illud infelix, quod undique cinctum abysso flammarum exitum non inveniet. *Quis poterit habitare de vobis cum igne devorante?* Ita *Isaias* interrogat, *cap.* 33. Quis ex vobis poterit habitare cum igne, qui nos devorabit, hoc est, convertet nos quodammodo in se, efficiendo nos totos vivum quoddam incendium? Respondeamus: sed non antè quàm rem omnem seriò perpenderimus.

Ejus Elevatio.

III.

COnsidera, omne quod dictum est de vi, quam obtinebit ignis infernalis, tam qualitate, quàm quantitate sua nihil esse in comparatione illius vis, quam acquiret tanquam instrumentum Justitiæ divinæ, quæ illum attollet ultra omnem vim naturalem ad effectus omnino stupendos. *Descendit ignis à DEO de cœlo, Apoc.*10. Ignis

Ignis infernalis hujus conditionis erit; originem ſuam habebit ad pedem throni divini, hoc eſt, accipiet ab ejus omnipotentia vigorem quendam incredibilem, operando non juxta propriam ſuam activitatem, ſed tanquam inſtrumentum cum activitate & virtute ſui Agentis, qui flammis illis tantam vim tribuet, quantam exiſtimabit convenire ad vindicandas ſuas injurias, & reparandas jacturas ſuæ gloriæ. *Creatura enim tibi factori deſerviens exardeſcit in tormentum adverſus injuſtos. Sap.* 10. *v.* 24. Quodſi ignis eſt gladius, qui cadens ſuo pondere plagam in hac vita tam magnam infligit, quantam infliget in Inferno vibratus brachio omnipotente? *Si acuero ut fulgur gladium meum? Deut.* 32. *v.* 41. Hinc etiam eſt, quòd, etſi corporeus, urat non ſolùm corpus, ſed & animam: ſicut enim DEUS utitur aquâ materiali in lavacro Baptiſmi ad lavandum non ſolùm corpus, ſed mutandam etiam animam, & ſanctificandam, ita uti-

tur etiam igne, licet materiato, in Inferno, ad puniendam illam immundam & peccatricem. Eſt igitur incendium infernale effectus omnipotentiæ divinæ contemptæ à Peccatoribus, & ſignum viſibile odij illius infiniti, quod Bonitas divina ſuo ſinu continet adversùs peccatum: eſt inventio quædam Sapientiæ divinæ ad recuperandum honorem ſibi ab Impiis ablatum: & idcirco quis explicare poterit, quousque progreſſura ſint illa tormenta, quæ erunt ictus reſpondens brachio Altiſſimi, & inventio digna ejus mente? *Quis novit poteſtatem iræ tuæ? Pſal.* 89. Cùm nos pertingere non poſſimus ad concipiendum animo illud, quod omnem vim naturæ ſuperat, quomodo poterimus pertingere ad illud explicandum? idcirco care mi Lector, *Miſerere animæ tuæ. Eccl.* 30. *v.* 22. Et ſi hujus rationem nullam habes, ſaltem tangat te miſeratio ipſius corporis tui, pro quo tam es ſolicitus omni tempore. Perpende quàm ca-

rò tibi constituræ sunt voluptates illæ vetitæ, quas tamen indulges carni tuæ, quantumvis repugnante divinâ Lege. Aspice accensam jam fornacem illam sempiternam: jam nunc flatus iræ DEI servit illi pro folle ad augendam sine modo ac mensura vim flammarum illius: jam ardent in illa tam multi propter minora delicta quàm sint tua. Non est idcirco hoc tempus accumulandi novis peccatis novam illis augendis materiem, sed illas seria pœnitudine & lacrymis extinguendi. *Tempus flendi*: *Eccl.* 3. *Væ vobis, qui ridetis nunc, quia lugebitis & flebitis. Luc.* 6. *v.* 25.

Oratio.

Ad æternum Verbum, ut nos liberet ab Inferno.

O Fili DEI, qui miseratione malorum nostrorum factus es filius hominis, en ovem illam perditam, quam tu Pastor bonus quæsivisti tot

laboribus, emisti tam copioso sanguine: hanc tu nunc perire sines, quin aliquam ejus habeas rationem? Non ita sit ô Domine. Tolle potiùs illam in humeros tuos, & ostende toti cælo fructum laborum tuorum, & pretium divinæ vitæ tuæ. Si salutem mihi conferes, lætabuntur Beati omnes, omnes Angeli te laudabunt, & ego per omnem æternitatem cum ipsis misericordias tuas cantabo. Age igitur bone JESU, miserere mei & libera animam meam à faucibus Leonis istius infernalis, qui ad ignominiam tuam me cuperet devorare. *Libera me de ore Leonis.* Verum est, quòd ego te non habuerim pro DEO illo magno, qui re vera es; cùm toties præhabuerim belluinum aliquod desiderium meum divinæ tuæ voluntati: sed doleo ex animo, & detestor hæc omnia, retracto illa, & nulla esse jubeo; solùm quia tu es sum̄um bonum meum, & quia te amo, & volo te amare super omnia, sicut meretur infinita tua perfectio, desi-

desiderans simul etiam majorem dolorem, quàm habeam, ad reparandam hoc actu gloriam, quam tibi noxis meis abstuli. Illa igitur Misericordia, quæ te impulit ingenti amore ad suspendendam vindictam, dum admisi ipsum peccatum, hæc etiam nunc te inducat ad mihi penitus ignoscendum, dum ante te me abjicio. Accipio hanc animam & illam repono in divinis tuis manibus. *In manus tuas Domine commendo spiritum meum.* A manibus DEI vivi, quibus excidere metui, provoco ad manus DEI in Crucem acti, & pro me mortui: istæ me judicent, istæ de me sententiam ferant, hîc manere fixum est, ubi tu tanto amore salutem meam descripsisti ad gaudendum hoc fructu per omnem æternitatem.
Amen.



Consideratio III.

Pro die Martis.

SOCIETAS.

Damnatorum.

I.

COnsidera ingens tormentum, quod habitationi infernali adjungent habitatóres. Vivere cum socio perverso res est usque adeò molesta, ut ipsæ adeò plantæ fixæ in terra ab ea videantur abhorrere, dum recedunt & fugiunt quantum possunt à plantis aliis sibi contrariis. Certum est, quod Spiritus Sanctus nos securos reddat; tolerabilius esse, vivere cum feris in deserto, quàm vivere cum muliere rixosa & iracunda. *Melius est habitare in terra deserta, quàm cum muliere rixosa & iracunda. Prov.* 21. *v.* 19. Miser aliquis maritus, qui non audit domi suæ nisi clamores, & lamentationes, sub ve-

spe-

ſperum invitiſſimus domum reverti-
tur, horas annos putat, donec ite-
rum domo prodire liceat. Cogita
nunc tu, quàm moleſtum futurum
ſit, vivere perpetuò cum Damnatis,
quando cum uno ſolo illorum vive-
re, non dicam in Inferno, ſed in
ipſo adeò Cælo, futura eſſet pœna
intolerabilis. Sicut in Cælo om-
nes pleni ſunt caritate, & ſe non ma-
gìs quàm alios amant, ſic in Infer-
no omnes pleni erunt odio, & mu-
tuò ſibi volent peſſimè, inimicitiâ
ejus generis, quæ in æternum non
poſſit mutari pace ac concordiâ:
cùm enim ibi leges omnes turbatæ
ſint, & omnis exulet ratio, non erit
ibi nec ſanguis, nec cognatio, nec
patria, nec vinculum, nec ullum ar-
gumenti genus, quod mitigare va-
leat rabiem illam deſperatam. *Spinæ
congregatæ igne comburentur. Iſa.* 33. Si-
mul erunt tanquam ſpinæ, quæ ſe
mutuò pungent, ſe lacerabunt, &
nemo non alteri ingens erit tormen-
tum. Quàm iraſcitur æger illi, qui

opem licet rogatus, ferre recusat? quàm furit laborans podagrâ, cùm nullâ curâ & cautelâ tractatur?

Et tamen hæc umbra duntaxat est desperationis miserorum illorum qui invicem erunt & sibi, & aliis molestissimo oneri. Soli clamores & ejulatus, quibus implebunt omnia, sufficient ad eos intolerabiles efficiendos. Mater aliqua quæ tota nocte plorantem & ejulantem audit parvulum filiolum, ferre illum non potest, & licèt illum non minùs quàm se ipsam amet, irascitur, & mala illi precatur. Quales jam imprecationes, quæ furiæ erunt Reprobi alicujus inter tot lamenta, inter tot planctus & ululatus, non dicam jam cari filij, sed multitudinis inimicæ, innumerabilis, nec spatio unius tantùm noctis paucarum horarum, sed spatio noctis sempiternæ? Et tamen est inter Christianos nonnemo tam insanus, qui putet se solatii aliquid inventurum in illo barathro pœnarum ex eo, quòd non solus,

ſed cùm multis illas ſit toleraturus? Si ad Infernum detrudar, ajunt, non ero ibi ſolus. O inſani! ô inſani! quò plura congeruntur in fornace ligna, an non ardor tanto augetur & creſcit ampliùs? *Ex damnatorum multitudine pœna ſingulorum augetur*: doctrina eſt S. Thomæ. *in* 4. *diſt.* 50. *q.* 2. *a.* 1. Quanto plures erunt, tanto patientur ampliùs, cùm ſua quilibet tormenta reflectat in alterum, dolor cujuslibet dolorem alterius reddat graviorem, & miſeria unius alterius miſeriam geminet. Infelici alicui moleſti ſunt ipſi adeò vultus cariſſimorum quorumlibet, & nauſeam creant dulciſſima illi conſolando prolata verba. Et tu mitigationem ſperas ex conſortio & aſpectu hoſtium tuorum infenſiſſimorum?

Dæmonum.

II.

CONſidera, acerbiorem adhuc futuram Societatem malorum Dæmo-

monum, tanquam eorum, qui non inimici tantùm, ſed carnifices etiam ſunt, & miniſtri Juſtitiæ divinæ. Iſti duplici ratione affligent damnatos, aſpectu, & exprobrationibus. Aſpectus alicujus Dæmonis usque adeò horribilis eſt, ut S. Franciſcus, cùm unum eorum aliquem vidiſſet, ſocio ſuo Ægidio ſit confeſſus; absque eo quòd DEUS vires alicui præter ordinem conferat, ne per pauca quidem momenta monſtri talis aſpectum ferri poſſe, quin ille ipsâ morte ſtet. *Chron. p.* 2. *l.* 1. *p.* 4. *tit.* 14. *cap.* 5. S. Antonius in Summa ſua, *de Decalog. tract.* 1. *c.* 28. narrat de Religioſo aliquo, quòd, cùm Dæmonem vidiſſet, dixerit, malle ſe ingredi in fornacem ardentem, quàm denuo eundem, aut alium videre. Sancta Catharina Senenſis iſtud præterea cum Christo loquens affirmabat, quòd potiùs quàm denuo aſpiceret horribilem ejusmodi averni formam, parata ſit ambulare per viam totam igneam usque ad extremum Mundi diem.

diem. Juxta has aſſertiones ſufficeret unicum iſtorum monſtrorum ad formandum & conſtituendum integrum Infernum : & tamen erunt ibi tanto numero, ut propè infinita videantur. *Hoſtis meus terribilibus oculis me intuitus eſt*, ajebat *Job*. 16. *v*. 10. in perſona Peccatoris, trepidantis ad ſolum aſpectum ſpectrorum tam deformium. Quid jam erit, quando aſpectui jungentur irriſiones & opprobria? Incidiſti tu quoque in caſſes noſtros, dicent maligni illi ad quemvis iſtorum infelicium : diſce nunc fidere proditoribus: Inſane, vinculis conſtringende, poteras obtinere ſalutem re tantillâ, reſtituendo quod tuum non erat; abrumpendo pravum illud conſortium; agendo modicam pœnitentiam : & tamen noluiſti. Quem accuſare potes ut exitij tui cauſam? tu ſolus illa fuiſti. Maledic jam & morere: ſed morere quin unquam vivere deſinas, & patere absque ullo fine. Luſor, amiſsâ omni pecuniâ, omni jacturâ

moleſtiùs fert opprobria ſuam ipſi infelicitatem exprobrantis : lacerat tum pagellas luſorias, evertit menſam, fremit, furit, & non timet ipſam adeò vitam ad vindictam ſumendam exponere diſcrimini. Damnati in rabiem quidem agi poterunt, & vindictæ cupiditate accendi, vires autem ſe vindicandi nullas habebunt. Ringantur licet, neceſſe erit audire, videre, pati, quin iram in alium exerant. Interim quæ vita erit iſta mille mortibus deterior? vivere ſemper inter hoſtes tam horribiles, inter Carnifices tam crudeles?

Eccleſia permittit, ut ſeparentur à cohabitatione conjuges, quando inter eos naſcitur inimicitia & feritas non ordinaria, miſerando infelicem ejus conditionem, qui cum ſocio inimico vivere cogitur. Utinam in loco illo infelici miſeratio ejusmodi locum & ipſa habere poſſet, ſic, ut ſi patiuntur miſeri, paterentur ſoli, & ferrent ſecum Infernum ſuum in aliquem terræ angulum, tanquam

ca-

caveam igneam, unis ipsis destinatam! Sed nihil spei superest ad obtinendum hoc bonum: *Peccator videbit, & irascetur; dentibus suis fremet & tabescet:* videbit turpitudinem suorum carnificum, audiet injurias, fremet rabie, & sine ullo fructu tabescet: *Desiderium peccatorum peribit.*

Complicum in peccato.

III.

CONsidera, supra omnem fidem fore cruciabilem societatem Complicum in delicto; cùm æquum omnino sit, ut fiat instrumentum summi cruciatûs ad satisfaciendum divinæ Justitiæ, quisquis Peccatori fuit minister detestandæ voluptatis ad eandem offendendam. Idcirco furiæ omnium crudelissimæ in illa abysso erunt procul dubio Amici illi & Amicæ, quorum causâ quis tergum DEO obvertit. Tunc verum fiet id, quod minatus est Josue, ut omni illi, quicunque amicas vellet creaturas,

in

in præjudicium amoris debiti ipsi Conditori, illæmet evadant sudes in oculis: *Sint sudes in oculis vestris Job. 23. v. 13.* Cruciando reos aspectu, & memoriâ, supra omnem aliam quamlibet sævam carnificinam. Quis sibi satis imaginabitur maledictiones, blasphemias, execrationes, quas alius in alium conjiciet, dum se invicem devorare cuperent? *Unusquisque carnem brachii sui vorabit: Manasses Ephraim, & Ephraim Manassem; simul ipsi contra Judam. Isa. 9. v. 20.*

Care mi Lector, DEUS avertat, ne unquam cadas in illud profundum, ut pro me, & te vehementer etiam atque etiam precor. Scias tamen velim jam nunc, si unquam pessima sorte tua eò casurus esses, nullum fore Dæmonem, qui tantum te torqueat, quantum tortura est persona illa tam perditè amata. Vultus ille, quem tu nunc Paradisum appellas, tam tibi teter videbitur, ut ejus respectu ipse tibi Lucifer pulcher videatur. Illi oculi, quos tu nunc

tam

tam stultè vocitas tua sidera, sagittæ tunc erunt omni fulmine acutiores. Crines illi, qui merum tibi aurum videntur, mutabuntur in viperas crudeliores omni Dracone: verbo, habebis in illa armamentarium integrum pœnarum, Infernum æqualem, aut etiam deteriorem Inferno reliquo, dum momento quolibet perpendes, pro quantillo putridæ carnis jacturam feceris pulcherrimi vultûs divini; pro quantillo bono te obnoxium reddideris æternæ calamitati. Principum nonnemo victus in bello & captus, cùm videret subditum quendam suum æmulum & victorem, aut tollite hunc, ajebat ad circumstantes, aut miserati meam sortem occidite me. Prô miser Peccator! quam mortem non volens ac lubens subires, ut ex oculis tibi tolleretur illa, quam tu Ethnici potiùs, quàm Poëtæ phrasi, Deam tuam appellabas! Jucundum tibi esset sepeliri in barathro profundissimo; lenimen dolorum tuorum

cre-

crederes habitare cum draconibus, & ſocietatem ipſorum cenſeres jûcundam. Sed non eſt malo remedium; maledicere potes illi furiæ, illam deteſtari & execrari, ab ejus conſortio ſeparare te non potes. Interim quid tibi de habitatione iſta videtur? Parricidis olim hoc erat decretum ſupplicium, ut culeo inſuti cum Serpente, Gallo, & Simia in mare abjicerentur. Sed ô mitia Legislatorum humanorum ingenia! non ſatis intelligunt pœnarum naturam. Aliam ſocietatem invenit Juſtitia divina ad puniendos ſuos reos; locum plenum Carnificibus, & ſupplicio affectis; plenum odio & inſultationibus in medio maris ignei, quod & littore, & fundo caret! Et tamen invenire eſt, qui talem locum pro domo ſua æterna eligant, & ut eligant, contemnunt pulchram illam Jeruſalem cæleſtem. *Lata porta, & ſpatioſa via eſt, quæ ducit ad perditionem, & multi intrant per eam.* *Matth.* 7. v. 13. Non vi eò raptantur nolentes, ipſi vo-

volentes ſuis eò pedibus proficiſcuntur.

Oratio.

Ad Spiritum Sanctum ad evitandum Damnationem.

O Spiritus Sanctiſſime, qui cum Patre & Filio unus ſolus DEUS es; adoro te ex abyſſo mei nihili, & demiſſiſſimè tibi in memoriam revoco, quòd ſine gratia tua, ne quidem cogitare quidquam poſſem, quod conferat ad meam ſalutem. *Sine tuo Numine, nihil eſt in homine, nihil eſt innoxium.* Quomodo igitur ſine ope tua ſuperare potero diſcrimen omnium maximum, cui obnoxius ſum æternùm pereundi propter tot peccata mea? Ah Domine, ad te pertinet ſubvenire debilitati meæ, & eſt gloria tua, triumphare in me de tuis, & meis inimicis me ſalvando. An non tu es Spiritus ille Paraclitus & Conſolator? quomodo igitur me ſines incidere in æternam miſeriam?

Tu qui es ſuſtentator meus, tu qui ex ventre matris meæ me acceptâſti ut tuum, nunc occludes precibus meis aures tuas? & non ſuſtinebis eum qui te uno nititur? non ita fiat unquam: Ego in te ſpero, & ſcio quia non confundar; dum expecto, ut glorificem miſericordiam tuam cnm Sanctis tuis in cælo, etſi toties promeritus ſum experiri rigorem Juſtitiæ tuæ cum aliis Reprobis in Inferno. Et quia par non eſt, ut mei unius memor ſim, rogo te etiam pro omnibus Chriſtianis fratribus meis, & tibi non minùs omnes Peccatores, quàm Animam meam commendo. Claude obſecro gratiâ tuâ abyſſum illam, quam ipſi culpis ſuis ſemper magìs dilatant: illumina mentes eorum, ut cognoſcant, quò tandem ducat perverſa vita ipſorum: & da illis robur ita ſeſe emendandi, ut ſervientes tibi in hac vita mereantur ſemper te frui in beata æternitate. Amen.

Con-

Consideratio IV.

Pro die Mercurij.

DE POENA DAMNI.

Jactura infinita.

I.

COnsidera ingentem jacturam, quam facit Anima damnata, amittendo DEUM pro omni ævo, & cum ipso amittendo omnia illa gaudia, quæ sperare poterat ex possessione ejus. Quis unquam dignè explicabit, quid sit, in æternum privatum esse summo Bono? Dicere de hoc possumus, quod S. Augustinus dixit de Beatitudine: *Acquiri potest, æstimari non potest.* Ita è diverso etiam pœna Damni sentiri potest, explicari non potest, non à Reprobis modò, sed ne à Beatis quidem. Hæc pœna re ipsa est Infernus ipsius Inferni, & in ipsa consistit essentia Damnationis, ut S. Thomas docet.

Dam-

Damnatio ultima consistit in hoc, quòd intellectus hominis totaliter divino lumine privetur, & affectus à divina Bonitate obstinatè avertatur. Opusc. 2. *c.* 147. Estque idcirco pœna infinita, sic ut si, millies ac millies duplicaretur incendium ignis illius devorantis, tormentum tamen illud nunquam æquaret. *Si mille quis ponat gehennas, nihil tale dictu rus est, quale à beatæ illius gloriæ honore repelli. Chrys. hom.* 24. *in c.* 7. *Matth.* Eâ omnino ratione, quâ si millies milliésque geminarentur omnia alia cælestis patriæ oblectamenta, nullo modo æquarent illud gaudium, quod in DEO facie ad faciem videndo consistit. Idcirco sicut DEUS non est bonum, quod nos mente complecti possumus, sed bonum omni nostra cogitatione infinities majus, ita malum amissionis DEI non est ejusmodi, quod concipere in hac mortali vita possumus, sed omni nostra cognitione infinities majus: malum, cujus author proximus DEUS ipse est; malum, ut sic dicam, ordinis

nis divini; malum quod DEUS per modum pœnæ ipſe conſtituit. *Eſt & turpium pœna DEUS*, ait S. Bernardus *l. 5. de Conſid. c. 32.* Quo vult indicare; quòd ſicut DEUS eſt ſuprema Beatitudo Electorum in cælo, ita ſit futurus ſuptema pœna Damnatorum in abyſſo. Tunc fiet illud terribile divortium, tunc ſtabilietur æterna illa inimicitia, perpetua illa oppoſitio inter creaturam & Creatorem. *Vos non populus meus, & ego non ero veſter. Oſ. 2.* Creatura non erit ampliùs Creatoris, quantum ad participandum ab eo ullum genus ſolatij: Creator non erit ampliùs creaturæ, quantum ad accipiendum ab eo ullum genus protectionis. Creatura odio habebit, deteſtabitur, execrabitur DEUM in æternum, quin ab eo poſſit recedere: & Creator abhorrebit, abjiciet à ſeſe æternum creaturam, ſemper tamen illi conjunctus ad eam cruciandam & puniendam. O ſeparationem! ô conjunctionem! utramque ſine compara-

ratione doloriferam: & tamen non timent Peccatores! Officium Judicis Leges appellant, *Authoritatis formidabile ministerium: apud Cresol. in Myslag.* quia octo genera pœnarum contra Reos decernere potest: & non timetur ille DEUS, qui postquam sceleratis innumerabiles pœnas decrevit, se ipsum facit eorundem supplicium. *Quis non timebit te, ô Rex gentium? Jer.* 10. v. 7.

Jactura summi Boni.

II.

COnsidera, Peccatores nunc parvi facere istam summi Boni jacturam; cùm enim omnia sensibus metiri consueverint, non capiunt illud malum, quod sensibus non percipitur. Præterquam quòd cùm ipsis volupe sit vivere procul à DEO, non intelligunt, quodnam tormentum sit, æternum esse ab eo separatum. Sed in hoc suo judicio, ut in multis aliis, planè se stultos demonstrant. In hac siquidem vita non habemus, nisi cognitionem valdè obscuram infini-

finitæ felicitatis, quæ eſt, frui DEO: cùm Damnati è diverſo habituri ſint pro ſuo tormento apprehenſionem vivaciſſimam tanti boni; & cùm ſemper iis obverſaturum ſit, quòd ſuâ culpâ illud perdiderint, rabie & deſperatione conſumentur. Falco quamdiu prædam non videt, non ſe movet; at ubi eam viderit, ô quanto ſe impetu vibrat, & conatur rumpere vincula, quibus impeditur, quo minùs illam aſſequatur! Præterea hac in vita Anima corporis mole premitur, in eáque detinetur tanquam ignís ſub cinere in ſtatu naturali. At expedita membris, tanquam ignis in cuniculo incenſus, eſt in ſtatu violento; & idcirco ſicut ille ſtrages & ruinas edit, ut erumpat ex ſuo illo carcere, ſic iſta ad jungendum ſe ſuo centro, quod eſt DEUS. *DEUS cordis mei.* Et quia eodem ipſo tempore à DEO repellitur tanquam indigna, explicari non poteſt, quantum illa in ſe dolorem experiatur, coacta perpetuò hærere extra ſuum lo-

locum. Os aliquod extra ſuam junčturam cruciatum affert non explicabilem: cogita igitur omnia illa ducenta & plura oſſa, quibus humani corporis moles firmatur, loco ſuo mota eſſe: quis explicet, quantum ea res corpori moleſtiæ afferat? Et tamen hoc non niſi ſomnium eſt in comparatione afflictionis, quam ſentit Anima ex eo, quòd ſit procul à ſuo fine, qui eſt DEUS: quanto enim ſuperior corpore eſt anima, tanto neceſſe eſt ejus dolores, corporis doloribus eſſe acerbiores. Quodſi dolor effectus eſt diviſionis, certum eſt, quanto arctior erat conjunctio, tanto etiam acerbiorem fore ſeparationem: cùm ergo motus animæ ad DEUM, in quantum hic eſt ſuprema felicitas Animæ rationalis (*S. Th.* 1. 2. *q.* 9. *a.* 4. *ad* 2.) ſit motus naturalis, neceſſariò conſequens eſt, ab illo, ad quod toto naturæ ſuæ pondere & impetu fertur, & contrariâ vi, & pro omni tempore ſeparari, futurum tormentum omni compara-

paratione majus, & duplici ratione infinitum; & propter bonum, quo privat, quod est divinum, & propter tempus, quo pergit eam privare, quod est æternum. Quid dicet proinde infelix Peccator cùm audire contigerit fulmen illud horrendum fatalis sententiæ? *Discede à me maledicte in ignem æternum*. Discede maledicte per omne ævum à me DEO tuo, ut habites cum inimicis tuis in igne sempiterno. Scimus non semel Matrem redactam in servitutem, dum à filio suo avulsa est, sororem dum à sorore, doloris vehementiâ mortuas concidisse: quam ergo mortem sentiet Anima avulsa à DEO per omnem æternitatem? Sentiet mortem, non illam quæ est finis omnium dolorum; sed illam, quæ est initium dolorum, qui durabunt in æternum.

Debita Peccato.

III.

CONsidera, hanc amarissimam separationem, hanc jacturam in-

finitam peccato justè esse debitam; cùm ipsa iterum in Universo redigat in ordinem, quod culpa perturbaverat. In peccato siquidem duplex malitia intervenit; una est, tergum obvertere Bono increato, nihili ducendo divinam ejus voluntatem, & parvipendendo divinam amicitiam. Altera est, vultum obvertere bono creato; in illo reponendo suum finem, & suam quietem. *Duo mala fecit populus meus*, ait Dominus, *me dereliquerunt fontem aquæ vivæ*, ecce aversionem à DEO, *foderunt sibi cisternas dissipatas. Jer. 2. v. 13.* En conversionem ad creaturam: & in hac duplici malitia consistit malum culpæ lethalis. Utrique huic ordinis perturbationi medetur divina Justitia in Inferno, ubi conversionem ad creaturam punit operâ ipsarum creaturarum; hoc est, operâ ignis, tenebrarum, fœtoris, carceris, Dæmonum, pœnâ sensûs: & punit aversionem à DEO, privando ipso DEO per pœnam Damni. Ex quo consequens

quens est, quòd, cùm sine comparatione major sit prima malitia aversionis à summo Bono, quàm sit secunda, quærentis suam voluptatem in rebus vetitis, necessariò etiam pœna Damni, quæ respondet primæ, absque comparatione major sit pœnâ sensûs, quæ respondet secundæ. Quin imò consequens est, ut cùm aversio à DEO sit injuria quodammodo infinita illata Creatori, pœna quoque Damni illi debita sit quodammodo infinita miseria creaturæ perduellis & damnatæ. Et quia creatura secundùm naturam suam capax non est tantæ pœnæ, quantam meretur hæc injuria DEO per aversionem ab ipso illata, idcirco divina Justitia suâ virtute supplebit, efficiendo, ut mens Damnati vivacissimè apprehendat malum suum, quod semper illi obversetur, quin vel ad momentum aliò possit se avertere. *Evigilabunt in opprobrium, ut videant semper. Dan.* 12. Adjuvando hanc cognitionem infelicissimam, ut summè

miseri sint, lumine quodam pœnali, haud aliter ac lumine quodam gloriæ idemmet DEUS adjuvat mentes Beatorum in cælo, ut summé felices evadant. Et hoc nititur diversitas pœnæ, quam sentient Peccatores ex amisso DEO. Nam etsi illum omnes æqualiter perdituri sint, nihilominus illi, qui plurium culparum rei sunt, pluribus etiam capitibus illo privati manebunt; faciétque divina Justitia, ut ipsi tanto magìs & meliùs hanc privationem cognoscant, & tanto acerbiorem cruciatum experiantur. Hinc observa, quâm penitus insaniant, qui dum culpas culpis cumulant, se subinde solantur liberè pronuntiando: Perinde est damnari ob unam, quàm ob centum noxas admissas. Infelices! Ita vestri misereatur DEUS, ne præcipites in illam abyssum abeatis; quàm bellè, si secus accidat, observabitis vestro malo inter utrosque discrimen. Qui ob unum peccatum admissum damnatur, unum Infernum

num patitur tam pœnæ sensûs, quàm pœnæ damni, respondentium illi culpæ: qui ob centum peccata damnatur, totidem quasi Infernos patitur, pœnâ utriusque generis respondente mensuræ peccatorum, & perinde habet, ac si tot vicibus damnatus esset, quot sunt tituli, ob quos est damnatus. Si igitur nos discrimen facimus inter eos, qui sanguinem mittunt ex eo quòd scalpello obtusiore aut acutiore aperta sit vena, quòd manu chirurgi aut leviore, aut graviore vulnerati sint, quî tandem fieri potest, ut eò veniamus insaniæ, ut non discernamus inter unam alterámque æternitatem pœnarum, quas excogitavit Sapientia DEI irati suo inimico? Non miror equidem si plus quàm trecenties Sacer Codex Peccatores stultos appellat: digni enim sunt tali nomenclaturâ: & si stulti alij funibus ligantur, ipsi catenis constringendi essent.

Oratio.

Ad JESUM Christum pro Salute consequenda.

CHriste JESU Salvator mi, qui infinitæ misericordiæ tuæ excessu factus es Advocatus meus apud Patrem cælestem, quid aliud ego justiùs à te petere possum, quàm rogare te ut defendas causam tuam? *Judica causam tuam.* Causa revera mea est, quia agitur de æterna mea salute: sed tua etiam est, quia agitur de gloria tua: tunc enim plenè Salvator meus es, quando re ipsa salus mihi obtingit. *Ipse erit Salvator meus. Job.* 13. *v.* 16. Fuit enimverò excessus miserationis infinitæ, impendio sanguinis tui liberâsse me de profundo, in quod me præcipitârunt peccata mea: quid tamen mihi proderit, si ego elapsus manibus tuis in eandem abyssum præceps ruam? *Quæ utilitas in sanguine tuo, dum descendo in corruptionem?* Penes te facultas est faciendi ne peream, cùm in divinis mani-

manibus tuis positæ sint sortes meæ: *In manibus tuis sortes meæ.* Si proinde claudere vis supplicibus precibus meis aures tuas, necesse erit, ut pro me mutes amabilissimum illud nomen JESU, spei ac dulcedinis plenissimum; necesse erit, delere pro me promissiones illas, quibus spopondisti, quòd velis esse vita mea. Age igitur, JESU esto mihi JESUS & salva me: plus mihi promeritus es boni morte ac cruciatibus tuis, quàm ego sim meritus mali iniquitatibus meis: æquum proinde non est, ut plus valeat debitum meum ad me condemnandum, quàm solutio tam copiosa & abundans ad me salvandum. Igitur amabilissime Redemptor mi, monstra Patri tuo vulnera tua, quæ eum in finem retinuisti in corpore tuo glorioso: roga pro me illam misericordiam, quæ tibi omni jure debetur, ut tuis meritis locupletatus veniam ad gaudendum tecum in æternum fructu laborum tuorum. Amen.

Consideratio V.

Pro die Jovis.

VERMIS CONSCIENTIÆ.

Memoria oblectamentorum præteritorum.

I.

CONsidera, quòd sicut in cadaveribus ex putredine nascuntur vermes, ita ex corruptione peccati nascatur in Damnatis remorsus quidam perpetuus, qui vocatur Vermis conscientiæ, quia rabido quodam despectu cor illis rodet sine ulla cessatione. *Vermis eorum non morietur. Marc.* 9. Quæ sunt verba Christi, tertiùm repetita in eodem sermone, ut pœnæ hujus acerbitatem inde colligamus. Sanctorum sensus est, hac quoque in vita non esse carnificem Peccatoris atrociorem, quàm Conscientiam. *Ipse est pœna sua*, inquit S. Augustinus, *quem torquet conscien-*

scientia sua: In Psal. 36. & S. Gregorius; *Inter innumerabiles afflictorum molestias nulla est major afflictio, quàm conscientia delictorum. In Psal.* 143. Sed si rem dicere volumus, nunc conscientia potiùs fungitur munere satellitis, evocantis Peccatorem ad Tribunal divinum, quàm munere Carnificis torquentis. Hoc ejus officium erit in Inferno; postquam enim anima erit condemnata sententiâ irrevocabili, divinus Judex *tradet eam tortori*; in manus inquam tortoris istius, qui per omnem æternitatem quietis partem illi nullam relinquet. Iste porro vermis, omni aspide ferocior, tres cordi Damnati plagas infliget, quæ tribus explicari possunt verbis Innocentij Pontificis in suo libro de contemptu Mundi: *Affliget memoria, sera turbabit pœnitentia, torquebit angustia. cap.* 1. Affliget memoriâ oblectamentorum præteritorum: serâ pœnitentiâ peccatorum admissorum; & angustiâ bonarum occasionum neglectarum. Et primò quidem *affliget*

memoria. Magnum eſt tormentum infelici meminiſſe felicitatis priſtinæ: *Ego ille quondam opulentus repentè contritus ſum. Job.* 16. Quid dicet proinde Peccator in abyſſo, quando recordabitur, quod ſolitus fuerit, omnibus incutere ſui timorem, etiam blaſphemiis contra DEUM eam inrem uſus cum ejus injuriâ; nunc autem ſit ita infirmus, ut ne pili quidem intervallo ſe movere poſſit in latus alterum? Si meminerit, antea ad tuendam dignitatem ſuam tot molitum ſe eſſe vindictas, nunc autem ſe rabie emori ſub pedibus malorum Dæmonum; *Vadent, & venient ſuper eum horribiles. Job.* 20. *v.* 25. nec tamen tanti contemptûs ſenſum ullum poſſe prodere. Priùs ſe datum penitus oblectationibus, gulæ ſuæ appetitum explêſſe omni ſorte crapularum, carnis pruritum omni ſorte impuritatum, fugiſſe quidquid moleſtum erat; nunc autem ſemper ſibi plorandum, ſemper patiendum, ſemper moriendum præ deſperatio-

ne. *Crucior in hac flammâ.* O memoriam funestam! ô permutationem luctuosam! Utinam saltem posset, ut hac in vita, dispellere molestas has cogitationes somno, mitigare colloquiis, obruere novis oblectamentis! Sed frustra hæc. *Qui me comedunt, non dormiunt. Job.*30. *v.*17. Vermis iste non obdormiscit; in hoc Tribunali nullæ unquam sunt feriæ. Non poterit unquam Anima cessare à suis operationibus; nunquam mentem aliò avertere; necesse erit, velit nolit, semper hæc memoriâ volvere. Quis proinde concipere potest, quale spectaculum futurum sit menti Damnati brevis illa voluptatula, quàm à creaturis contra DEI mandatum quasi furtim decerpsit?

Tellus è cælo empyreo conspecta ne punctum quidem videtur: qualis ergo videbitur vita nostra tam brevis aspecta ex fundo, ut sic loquar, æternitatis? Si Peccatori ad extremam vitæ lineam admoto vita videtur tanquam somnium volans, qualis

ipsi videbitur post myriades myriadũ seculorum elapsorum in fornace ardenti tot inter tormenta? Una hora sufficeret ad reddendam ipsi infelicissimam memoriam: *malitia hora oblivionem fecit luxuriæ magnæ.* Eccl. 11. v. 19. Cogita, qualis infelicitas futura sit post numerum annorum semper majorem meminisse boni sordidi, momentanei, præteriti instar umbræ, & permutati cruciatu æterno? Illi qui abjecerunt animam & salutem ut singulari pugnarent certamine, ne sua designatione fraudarentur, ne desererent familiaritatem turpem, ne ignoscerent offendenti, ut familiam aliquanto altiùs eveherent, quid dicent quæso, quando videbunt inter illas tenebras abolitam omnem memoriam familiæ, consumptam à vermibus illam mulierculam, redactam in cineres domum, patriam, terram omnem flammis extremæ diei? Cruciatus futurus esset intolerabilis, elegisse noctem unam transigendam in flammis, ut mille annis vitæ liceret

frui

frui omni genere voluptatum. Qualis igitur, quæso, cruciatus erit elegisse æternitatem vitæ in abysso malorum omnium, dummodo liceret bibere pauculas guttas venenati oblectamenti? *Gustans gustavi paululum mellis, & ecce morior.* 1. *Reg.* 14. O mortem, quæ finem nescit! ô stultitiam, cui par alia nulla est!

Pœnitentia Peccatorum admissorum.

II.

COnsidera secundum vulnus vermis hujus devorantis, quod erit Pœnitentia sera & infructuosa de peccatis admissis. *Sera turbabit Pœnitentia.* Peccatum in hoc Mundo sceleratis res est risu digna. *Quasi per risum stultus operatur scelus. Prov.* 10. *v.* 24. Non aliud in eo apprehendunt malum, quàm innocentem quandam deformitatem: *Deformitas sine dolore*: & idcirco nonnunquam inde superbiunt, se jactant, perinde ac si maculæ animæ servire ipsis possint, ut ma-

maculæ marmoris, pro augmento venuſtatis. Sed noli dubitare,quin judicium in profundo Inferni, ubi aſpectus monſtroſiſſimus unius culpæ gravis cauſa erit doloris multo magìs inexplicabilis, quàm aſpectus omnium aliorum monſtrorum infernalium. S. Catharina Genuenſis (in vita c. 20.) in hac veritate tantopere illuſtrata à DEO, dicere ei ſolebat, ut potiùs momento mortis ſuæ objiceret ſibi deformitatem omnium Dæmonum ſpectandam, quàm turpitudinem vel minimi actus pugnantis contra divinam ejus voluntatem. Argue idcirco hinc, quantus cruciatus ſit futurus intueri æternùm abominationes omnium flagitiorum, quales in ſe ipſis ſunt. Dixi autem primò, intueri æternùm; divina ſiquidem Juſtitia affiget intellectum Reprobi ad cogitandum perpetuò malum quod perpetravit, & voluntatem ad illud deteſtandum, quin unquam alterutram facultatem aliò poſſit divertere. *Juſto DEI judicio omnia*

nia peccata memorantur, & de omnibus continuò torquentur, ait S. Bonaventura *in* 4. *dist.* 50. *qu. ult.* Crudelissima fuit illa vindicta Mariti, cui tori fidem conjux violaverat. Postquam enim eam adegit, ut sua manu strangularet adulterum, in cubiculo, cui eam inclusit, suspendit cadaver, ut ejus aspectu & horribili fœtore enecaretur; quod & factum est. Judica igitur, quantò meliùs modum se vindicandi inventura sit divina justitia, cujus intentiones omnes infinitâ quâdam rectitudine diriguntur, & non minore sapientiâ. Suspendet illa corpus omnis delicti ante oculos animarum Damnatarum, volétque ut hæ nunquam non contemplentur suam stultitiam, vivámque semper in ipsis, servabit cognitionem, & memoriam perfidiæ earundem. *Statuam contra faciem tuam. Psal.* 49. *Non ut corrigas, sed ut erubescas. Aug.* 16. Dixi præterea quòd contemplaturæ sint flagitia sua, qualia sunt in se. DEUS enim communicabit cum

illis

illis cognitionem & notitiam, quam ipse habet: unde talis apparebit ipsis sua culpa, qualis DEO; nimirum ut abyssus omnis turpitudinis & malitiæ; & nullo modo apparebit ut nunc, malum nullius momenti. *Tunc confusio respiciet æstimationem* DEI. *S. Th. q.* 87. *suppl. a.* 1. *ad* 4. Sic ut miseri contemplantes parte unâ regulam omnis bonitatis, quæ est voluntas DEI; alterâ verò parte repugnantiam non flectendam, quâ ipsi dissident ab illa regula, tali oppositione summam sibi calamitatem sint fabricaturi. *Posuisti me contrarium tibi, & factus sum mihimetipsi gravis. Job.* 7. *v.* 20. Et licet æternùm deploraturi sint suas iniquitates, nunquam tamen cum illo redibunt in gratiam aut concordiam: nec enim in iniquitatibus illis displicebit aliud, quàm quod placet DEO, hoc est pœna: & placebit illis quod DEO displicet, nimirum culpa. *nunquam recto, pravóque conveniet: hæc enim sibi invicem adversantur.* Ait S. Bernardus *l.* 5. *de Consid.*

sid. c. 11. O igitur conditionem miseriæ infinitæ, semper cognoscere malignitatem peccati, & semper tamen illi locum dare! dolere semper de admisso scelere, & semper scelera sceleribus cumulare! *Superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper. Psal.* 73. Ad istam æternam, & infructuosissimam pœnitudinem, ô Peccatores, vestra vos deducit iniquitas: & nihilominus pro eo, quòd ab hac via recedatis seriâ & utili pœnitentiâ, semper in ea progredimini aliis & aliis novis peccatis. Quid dicam vobis? Non suppetunt mihi verba quibus exprimam hanc omnis sensûs expertem stoliditatem, quòd homo etsi tantâ curâ & solicitudine fugiat mala momenti nullius, quærat nihilominus incredibili temeritate pericula tam horrenda. An naturam forsan mutavimus, ubi agitur de salute & æternitate? O Dæmon execrande, ubi tu reperisti veneficium tam potens, ut omnem judicandi facultatem Peccatoribus auferas?

Care mi Lector, imprime characteribus non delendis memoriæ tuæ has voces: *Respice finem.* Non respice modicum illud dulcedinis, quod secum fert peccatum, sed respice pœnitudinem illam sempiternam, quæ sequetur peccatum in Inferno. *Respice, respice finem.*

Occasiones bonæ neglectæ.

III.

COnsidera tertiam plagam, quam in Damnatis efficit Vermis Conscientiæ, & est, angustia quædam inexplicabilis ob neglectas tam egregias occasiones salutem consequendi; cùm tamen tunc non appareat vel unica, propterea quòd juramento DEI, cujus vita finem nullum habebit, stabilitum sit, nunquam ampliùs venturum tempus, quo præteritæ negligentiæ mederi liceat. *Juravit per viventem in secula seculorum, quia tempus non erit ampliùs. Apoc.* 10. *v.* 6. Hoc est, quod ponderosissimâ desperatione ex miserorum cordibus incon-

inconſolabilem planctum exprimit: *Torquet anguſtia: Tempus non erit ampliùs.* Ingemuit quondam tam flebiliter, ut vel ſaxa ad miſerationem movere potuiſſet, vox quædam, quæ à certa Anima profecta aures viri Religioſiſſimi perculit: à quo interrogata quæ eſſet, & doloris ejus cauſa? reſpondit: Sum anima damnata, & defleo cum ſociis meis ſupra omnem aliam calamitatem tempus amiſſum, quod in æternum non redibit. (*Drexel. de Damnat. Rogo c. 3.*) O igitur pretioſum tempus, & tam malè nihilominus impenſum in ludis, amoribus, colloquiis, oblectamentis, peccatis! Tu eris vipera illa omnium ſæviſſima, quæ cor noſtrum veneno inficiat, ubi miſeros damnari contigerit! quo pretio & conditionibus non redimeremus dimidiam horulam, quâ veniam peteremus à DEO, coram Sacerdote nos accuſaremus, voluntariis pœnis maceraremus noſtrum corpus? Si fieri poſſet ut finem acciperet æternitas, contenti eſſemus

mus unam integram tranſigere in cruciatibus duplicatis ad impetrandam dimidiam hanc pœnitentiæ horam; & tamen tunc nullâ ratione fieri poterit, quod priùs fieri tam facilè poterat. *Tempus non erit ampliùs.* Interim amiſiſſe non ſiniſtro aliquo & adverſo caſu, ſed arbitrio proprio abjeciſſe talem tantúmque theſaurum, ſine ulla ſpe illum unquam recuperandi, efficiet ut miſeri tartarea rabie peſſimè precentur nunc DEO, quem oderunt tanquam inimicum; nunc Dæmonibus, quos execrantur ut proditores; nunc Sodalibus, qui ad malum duces fuerunt, nunc ſuper omnes reliquos ſibi ipſis, qui apertis oculis præcipitare ſe voluerint in illam abyſſum tormentorum. Ah ſtultum, dicet quilibet, ah miſerabilem me, quem non piguit momento ſpurcæ voluptatulæ permutare æternitatem cruciatuum! an non id inculcabant Confeſſarij, non ingeminabant libri pij, non me certum reddebat Fides finem peccati

eſſe

esse damnationem æternam? Ego insensatus, ego bellua execrabilis nolui aperire oculos ad bonum meum, sed deliberata voluntate æternùm perire volui! Fuit cùm Deus me vocabat tot inspirationibus, me hortabatur tot vocibus, me provocabat tot promissis, terrebat tot minis; & ego ad hæc omnia obsurdui. Nunc etsi orem, etsi agam omnia, etsi mare integrum lacrymarum profundam, non obtinebo tamen illud bonum, quod unicâ quondam lacrymulâ impetrare potuissem: erit semper ferreus & inexorabilis DEUS, qui tantopere olim meas miserias miserabatur, ut sæpius lacrymas idcirco profuderit. Utinam saltem mortem hîc aliquam invenire esset, quæ finem tantis malis afferret! erit autem mors quidem pro tormento, sed non qualem miseri optarent pro refrigerio: *Occidente pœnâ, vivificante sententiâ. Eus. Emiss. l. 1. ad Mon.* Et idcirco aliud tibi non supererit, quàm admordere, & devorare præ dolore linguam, quæ sola

ſola in tuo manebit arbitrio: *Manducaverunt linguas ſuas præ dolore. Apoc.* 16. Ante Mundi cataclyſmum quidam DEI Servi ut nunciarent Peccatoribus imminens illud malum, inſculpſerunt marmori ſuum vaticinium: nec tamen fides ipſis eſt habita, donec ruptis cæli cataractis omnes denique ſuffocati fuerunt iniqui *Beroſus l.* 1. *apud P. Pereiram in Gen. l.* 8. *in Præf. n.* 3. Ego non deſiſtentibus peccare denuntio diluvium, ſed ignis ſempiternum; tempeſtatem perpetuam malorum omnium: & meam denuntiationem non marmori, ſed his foliis incido. Faxit bonus DEUS ut fidem inveniam antequam prætereat tempus evitandi tam immane ſupplicium!

Oratio.

Ad Angelum Cuſtodem pro impetrando auxilio ad evitandum Infernum.

O Sancte Angele, cujus manibus ſingulari DEI mei providentiâ jam

jam inde à primo,quo lucem aspexi, momento commissus sum, quando unquam, quantas debeo, gratias tibi agere potero propterea quòd toties me liberâris ab Inferno, quoties cavisti ne morerer in peccato! Quàm multa insuper admisissem alia peccata, nisi tuæ obstitissent inspirationes? & quoties mihi iisdem in peccatis animam extorsisset malus Dæmon, si tu Protector meus, ad omne bonum meum tam sedulò excubans, tuâ mihi caritate non adstitisses, & divinam impedîsses Justitiam, ne me in illorum manus traderet? Vita mea noxarum suarum fœtore longè te fugabat à me, tu tamen noluisti recedere à cadavere putrido, sed patientiâ incomparabili instigâsti me, ut vitam emendarem, quò denique socius tuus esse possem in gloria. Hoc si contingat, polliceor sanè, me tunc æternas tibi acturum gratias; sicut jam nunc incipio ex corde: interim tamen quæso ne fatigeris, ô dux vitæ meæ, & in hac pere-

peregrinatione fidus anteambulo; perfice opus tuum, introduc me in beatum illam patriam; libera me ab hoc inimico crudeli, qui dies noctésque circuit, ut me devoret. Oro te per omnem illam obligationem, quâ devinctus DEO es, & ejus infinitæ Bonitati, ex eo quòd non permiserit, ut caderes cum Angelis Reprobis, sed te custodierit cum Electis; custodi me quoque fortiter, animos, robur, & vigorem suggere. Voca in subsidium, tuum, & meum, Principem Militiæ cælestis Sanctum Michaëlem, ut iterum præcipitem agat in abyssum Dæmonem istum perduellem, qui semper me impugnat. Voca Angelos Sanctos omnes socios tuos, dum mecum agitur de summo negotio: agitur de Gloria DEI; agitur de servandâ animâ manibus tuis creditâ; agitur de explendo desiderio Servatoris mei, qui tanta in me caritate fertur, ut paratus sit, mortem denuo pro salute mea obire. Mihi parte mea fixum ra-

tùm-

túmque est nunquam recedere à ductu tuo, sed semper pendere à te; & spero hoc medio effugere damnationem æternam, & venire tecum ad possidendum & laudandum DEUM nostrum per secula seculorum. Amen.

Consideratio VI.

Pro die Veneris.

DESPERATIO.

Propter Extensionem pœnarum.

I.

COnsidera, quòd homo in hac vita ferre potest multa mala, non potest tamen simul ferre omnia; hîc enim malum unum medetur alteri, & nonnunquam duo venena unũ conflant alexipharmacum. At in Inferno alia evenient omnia; pœna ibi una manum alteri porriget, & Damnati erunt tanquam totidem vasa plena usque ad sum̃um irâ DEI. *Vasa iræ: Rom. 9.* Sicut enim in Cælo res omnes ac singulæ erunt materia gaudij, sic in abysso illa, omnia ac singula, teste S.

Thoma *in* 4. *distin.* 50. *q.* 2. *artic.* 1. erunt materia tristitiæ : nec ibi quidquam deerit, quod infelicissimam reddere possit animam, ad hoc,ut miseria Reproborum ex omni parte completa sit; sicut in cælo omni ex parte perfecta erit Beatitudo Electorum. Hunc in finem colliget DEUS omnes pœnas ac supplicia in falcem unum, ut eum imponat in humeros illorum infelicium perduellium, & fulmina omnia Armamentarij Justitiæ suæ vibrabit, ad eos percutiendos ex omni parte, & nihil in iis absque peculiari sua plaga relinquendum: *Congregabo super eos mala, & sagittas meas complebo in eis.* *Deut.* 32. Sufficeret solus ignis ad eos infelicissimos constituendos; in eo enim Damnati habebunt plus sine comparatione doloris, quàm ex omnibus lanienis, quas unquam excogitare possent aut homines, aut Dæmones; cùm ille sit inventum DEI. *Præparata est enim Tophet, à Rege præparata, profunda, & dilatata; nutrimenta ejus ignis, & flatus Domini sicut*

torrens sulfuris succendens eam. *Isa.*30.v.33. Nihilominus plus adhuc meretur eorum perversitas: & sicut membris omnibus, & omnibus facultatibus abusi sunt ad peccandum, ita in membris omnibus in omnibus facultatibus digni sunt puniri tot doloribus, ut Propheta eos existimârit innumerabiles: *Quis poterit præ timore iram tuam dinumerare? Psal.* 99. Idcirco præter id, quod hactenus consideratum est circa sensus externos, facultates internæ, ut perfectiores, ita & doloris multo magìs capaces, magìs etiam cruciabuntur. Facultas imaginatrix semper affligetur imaginibus terribilibus; & si quis atrâ bile laborans, cui quis hac in vita obnoxius vivat, diu noctúq; funesta sibi intus simulacra objicit, quid fiet malis omnibus conspirantibus? quando Damnatus videbit supra se cælum clausum, infra se ignem inextinguibilem, circa se Diabolos intolerandos, intra se pœnas consolationem omnem respuentes? Appetitus

titus ſenſûs perpetuo velut fluxũ & refluxu agitabitur, imò tanquam in continuo naufragio tædiorum, agoniarum, tabiei, anguſtiarum, expoſitus ictibus omnibus Juſtitiæ divinæ, quin vel ab uno tueri ſe poſſit. O DEUS! ſi gutta una aquæ aſſiduò deſtillans in ſaxum duriſſimum, tamen illud excavat, quid efficiet in infelicibus animis diluvium æternum malorum omnium, velut ſtipendio conductorum ad vindicandas injurias illatas Conditori? *Pluet ſuper illos bellum ſuum. Job.* 30. Intellectus eorum plenus erit horribilibus tenebris internis, plus quàm plenus ſit tenebris externis eorum carcer, & omnium quæ olim noverant, memores non erunt, niſi quantum ſervient ad eos ampliùs excruciandos. *Nec ſcientia erit apud inferos. Eccl.* 9. Magni nominis Doctor Pariſienſis, cùm Epiſcopo ſpectabilis appareret, faſſus eſt, ſe in Inferno jam aliud neſcire, quàm quòd damnatus ſit, & quod nunquam ullo bono ſit fruiturus.

turus. Voluntas in sua malitia erit obstinata, sic ut per omnem deinceps, quanta quanta erit, æternitatem, ne minimum quidem erga bonum ullum honestum affectum sit expertura; quin imò semper peccata peccatis accumulans, quanto magis est depressa à DEO, tanto magìs se contra eum attollens odio ac superbiâ, miseriam & calamitatem suam retinebit æternam. *Quid tam pœnale, quàm semper velle, quod nunquam erit; & semper nolle, quod nunquam non erit?* Ajebat S.Bernardus *l. 5. de Consid. c. 12.* Desiderabit siquidem Anima semper aut oblectamenta, aut vindictam; & suo desiderio potiri nunquam poterit. Odio habebit semper Justitiam & supplicium; & nec hoc, nec illâ carere unquam poterit. *In æternum non obtinebit, quod vult; & quod non vult, in æternum nihilominus sustinebit. id. ib.* Si misella humiliare se posset sub potenti manu DEI, osculari illam dextram, quæ tam justè ipsam flagellat, mitigaret dolores suos;

ſicut illos mitigant Sanctæ illæ animæ purgantium ignium ergaſtulo clauſæ: at proterva ſemper majoribus furiis agitur, & bufonis inſtar inter ictus cum veneno rabiem geminat: redit identidem ad evertendum decretum divinum, & ſemper fruſtra conatur; cùm vellet evitare pœnam absque eo quòd abhorreat à culpa: & quia perturbationes omnes ſine freno ſunt, omnes ſe cum Anima conjungunt ad novum aſſultum, & omnes ſemper infinito cum dolore repelluntur. *Nunquam recto pravóq; convenit. Bern l. c.* Qualis proinde erit infelicium illarum creaturarum deſperatio in æterna repulſa cujuslibet earum deſiderij, quando videbunt,quòd omnibus ſeculis poſt tot pœnas ac ſupplicia DEUS ipſis ne guttulam quidem leniminis ſit conceſſurus? En finem, ad quem perducit ſpes falſa peccantium, operandi ſemper malè, & habendi ſemper benè; perſeverandi in peccatis usque ad mortem, & accipiendi pro mer-

mercede ſalutem; multiplicandi Servatori ſuo ſemper nova vulnera; & expectare ſemper tanquam ex arbore vulnerata balſamum benignitatis. *Filij non ſemines mala in ſulcis justitiæ, & non metes eam in ſeptuplum.* Eccl. 7. v. 3. Hoc eſt conſilium, quod divina tibi miſericordia ſuggerit. Non ſemina peccata, & non metes ſupplicia multiplicata. Cura igitur ut in rem tuam iſta vertas: ſpes enim quæ multiplicat iniquitatem, deſinit tandem in æternam deſperationem.

Propter Intenſionem earundem.

II.

Conſidera, jure ac merito Infernum ab infelici illo Divite appellatum eſſe, *locum tormentorum*: ipſe enim centrum eſt malorum omnium. Quare ſicut res, quæ in centro ſuo ſunt, fortiores quàm ullo alio loco ſunt, vímque agendi habent, quàm habere poſſunt maximam: ſic mala, quæ in Inferno erunt, non erunt ſo-

lùm numero innumerabilia, ſed etiam ſupra omnem comparationem intenſa & pura. Ibi imprimis pœnæ nihil habebunt,quod cum ipſis pugnet, eásque leniat, ſed erunt meræ pœnæ ſine mixtura ullius ſolatij,perinde ac in cælo gaudia, mera erunt gaudia ſine mixtura ullius triſtitiæ. Inſuper ipſa ibi bona mutabuntur in mala. Societas, quæ alibi miſerorum ſolatium eſt, ibi ſum̃æ erit moleſtiæ: lux quæ alibi tam pulchra eſt, ibi plus quàm ipſæ tenebræ odio habebitur:cognitio quæ alibi ſuâ ſcientiâ oblectat,ibi plus cruciabit quàm ipſa ignorantia; ſic ut mors, quæ ceteroquin omnium terribilium terribiliſſimum eſt, in illa rerum omnium perturbatione omnium votorum ſumma futura ſit. Hac in vita dolores aut non ſunt longi, aut non ſunt vehementes: natura enim aut illis aſſuefit, aut illos vincit, aut cadit ſub onere & extinguitur. *Brevis morbus alterutrum facit, aut extinguetur, aut extinguet. Sen. Ep.* 78. At in Inferno

no leges cum his omnino pugnantes ſunt; cùm ibi dolores uno eodémque ſemper in ſtatu futuri ſint, intolerandi intenſione, interminabiles duratione; nec tempore lenius fiet pati, nec tempore conſumentur patientes. *In Inferno nulla eſt Redemptio.* Ibi ſicut nihil eſt moderatum in lanienis, ita nihil eſt quietis in reis, qui ſemper eodem modo non tantùm vivi, ſed vivaces conſervantur, ut ſentiant ſuam miſeriam, nec vel momento temporis eam valeant declinare. *Ut urantur, & ſentiant usq; in ſempiternum. Jud.* 16. v. 21. Sic exigit Majeſtas divina contempta à Peccatoribus: ſic poſtulat Sanguis Chriſti JESU conculcatus; ſic cælum ſpretum, & poſthabitum ſtercori. Divina Juſtitia, quæ nutrix eſt & reparatrix honoris divini, ulciſcendas ſibi ſumit iſtas injurias, séque qualis eſt cognoſcendam præbet: *Cognoſcetur Dominus judicia faciens. Pſal.* 9. Sic ut miſeri illi, qui tam malè cognoverunt DEUM, & quem nunquam

visuri sunt, cognituri illum sint ex gravitate ictuum, qui toto in eos pondere incumbent; & quasi sensibus eum percepturi in vulneribus, quæ in Animabus ipsorum quodammodo sculpit. Interim persuadere tibi potes, Lector mi care, quòd, si pœna ullius illorum miserorum divideretur inter omnes, qui in terris degunt, mortales, suffecturum esset id, quod cuique obveniret, ad mortem illi majori cum cruciatu inferendam, quàm ullus unquam reus exantlârit: & hinc argue, qualis futura sit desperatio, quam unica animarum damnatarum experietur; quæ suâ culpâ inveniet se vivam sepultam æternùm in doloribus tam omnem mensuram excedentibus. Sicut Nobili delicato in pœnam excessuum admissorum nascitur intra viscera lapillus, ferre non potest unam illarum punctionum, fremit, in lecto se serpentis instar conglomerat, damnat sortem suam, & ipsa etiam lenimina fastidit. Et tamen lectus

est plumeus, cubiculum tepidum, amici consolantur, Medici spe recreant, remediis sublevant, Uxor servit magno amore, domus tota diu noctuque occupata est in malo leniendo: & ille aliud non patitur, quàm levem vellicationem in parte minimâ corporis, ceteroquin integri ac sani. Isto quid jam fiet quando damnatus sepelietur in abysso ignis, tenebrarum, fœtoris, percussus in omni parte corporis, & in tota sua anima omni genere malorum? *Omnis dolor irruet super eum. Job.* 20. v. 22. Et ibi inter execrationem sociorum tam exosorum, inter ictus & illusiones Dæmonum tam crudelium, inter clamores tam multorum punitorum sine solatio, sine spe, cogetur omni momento pati mille mortes. Istas veritates post tot argumenta, quæ nobis illas affirmant, non credere, extrema dementia est: judica tu, quæ dementia futura sit, illas credere, & tantùm non semper vivere in peccato: hoc est, vivere tam

procul ab illo barathro, quàm procul est mortuus à tumulo: siquidem non minùs debetur Peccatori, sepeliri in illa abysso, quam debeatur cadaveri, abjici in sepulchrum. Magna res est, quòd nostra malitia adegerit DEUM tam bonum ad fabricandum locum talium tantarúmque pœnarum, ut ipsi Peccatores obtemperarent, ipsum amarent. Sed quanto est mirabilius, quòd etiam postquam tot pœnarum locum est fabricatus, tamen ipsum Peccatores non ament, ipsi non obtemperent?

Propter comparationem cum Gloria.

III.

Considera, ultimum complementum Desperationis Damnatorum formatum iri ex ipsa Gloria Electorum in cælo. *Elevans oculos suos, cum esset in tormentis, vidit Abraham à longè, & Lazarum in sinu ejus. Luc. 16. v. 23.* Hic aspectus crudeli antiperistasi exacer-

acerbabit tormenta illorum infelicium, qui pari ferè odio ferentur in miseriam propriam, & summam felicitatem alienam. Nam etsi DEUM nunquam viderint, tamen pro majori suo tormento impressam habebunt animo cognitionem vivacissimam magni illius boni, quod in æterna ejus possessione consistit; & hæc ipsa cognitio clarior fiet ultimo Mundi die, quando intuebuntur gloriosam Christi JESU humanitatem, quæ ipsis erit terrori incomparabili, simúlque per ipsum tanquam opus DEI omnium maximum apprehendent insuper magnitudinem Majestatis divinæ, & quod consequens est, Beatitudinem Prædestinatorum, quâ hi æternùm fruentur. *S. Tho. quod l.* 8. *q.* 7. *num.* 17. Parte alterâ Invidia, sicut omnia alia vitia spiritualia, in Damnatis erit vehementissima, & hæc alterum quodammodo Infernum in his malè fortunatorum cordibus efficiet: *Dura sicut Infernus æmulatio*; dum ipsis in tor-

tormentum vertet, quidquid boni possident Sancti, & faciet ut infinita rabie illos desiderent habere socios suorum tormentorum. Judæis ex eo solùm, quòd se S. Stephano in inita disceptatione inferiores fuisse viderent, disrumpebatur cor & viscera, fremebántque contra eum: *Dissecabantur cordibus, & stridebant dentibus in eum. Act. 7. 54.* Unde facile erit colligere qualis futura sit rabies Reproborum, quando memoriæ occurret inexplicabilis triumphus Electorum. Enimvero si pœna hæc non esset futura acerbissima, Sacræ Literæ non toties ejus, ad terrorem nobis incutiendum, meminissent. S. Joannes in Apocalypsi sua asserit, Reprobos torquendos diu noctúque in conspectu Angelorum Sanctorum, & Christi Judicis: *Cruciabuntur igne & sulfure in conspectu Angelorum Sanctorum, & ante conspectum Agni. Apoc. 14.* S. Paulus affirmat, eum qui non obedierit Evangelio, luiturum suam temeritatem supplicio æterno ante

fa-

faciem omnipotentis DEI. *Qui non obediunt Evangelio, pœnas dabunt in interitu æternas à facie Domini. 2. Theff. 1. 8.* Id quod duplici modo verum eſt, dum & Sancti pœnas Reproborum in Divinitate tanquam in ſpeculo contemplabuntur; & Reprobi in ſua calamitate agnoſcent gloriam Sanctorum, ſicut æger aliquis bonum ſanitatis in propriis ſuis miſeriis dignoſcit. Sic & Iſaias oſtendit, unum ex acerbioribus tormentis, quæ ſcelerati in pœnam noxarum ſuarum paſſuri ſint, fore, emori fame, mœrore, afflictione ſub illud ipſum tempus, quo boni ſatiabuntur æterna ſatietate oblectationum, & exultabunt omni momento propter redundantem gaudiorum ſuorum multitudinem.

Faciebatis malum in oculis meis, & quæ nolui elegiſtis, propterea ecce ſervi mei comedent, & vos eſurietis: ecce ſervi mei lætabuntur, & vos confundemini: ecce ſervi mei laudabunt præ exultatione cordis, & vos clamabitis præ dolore cordis, & præ con-

contritione spiritûs ululabitis. c. 16. Maximè quia non tantùm cognoscent, quòd Sancti fruantur infinitis deliciis, dum ipsi fremunt inter immensa tormenta; sed cognoscent insuper, quòd DEUS cum Beatis gaudeat & exultet de ipsis eorum pœnis, propter gloriam, quæ ex damnatione Peccatorum in divinam Justitiam redundat. Istud enimvero infelicibus illis dolebit intimè; debere ferre tot cruciatus in æternum, & debere eos ferre in conspectu Judicis sui, & æmulorum suorum, quos extremè oderunt; & debere eos pati cum tanto incremento felicitatis ipsorum, cùm ipsi debeant esse quodammodo victima Sacrificij perpetui, consumpta, quin tamen unquam consumatur, in honorem Altissimi. Et tamen ita res habet: Si ergo miserrimus æternùm pereo; tu verò, mi Lector, salutem consequeris, tu semper de meis tormentis gaudebis, & ego semper torquebor de tuo gaudio; & vicissim si ego beatus evasero, & tu æternùm

infelix, ego semper ridebo tuam calamitatem, non ut malum tuum, sed ut bonum DEI suas injurias vindicantis. *Lætabitur justus cum viderit vindictam; manus suas lavabit in sanguine Peccatoris. Ps.* 57 Qualis autem obsecro erit ista desperatio, non solùm inter tot mala nihil recipere lenimenti, sed insuper hostium summè exosorum felicitatem suis malis augere? Impius Apostata Julianus manu non aspectabili vulneratus, sanguinem, quo manum impleverat, cælũ versùs projecit cum blasphemo convicio: *Saturare Nazarene, vicisti.* Quales ergo erunt blasphemiæ, imprecationes, odium erga Deum, & quemlibet è Sanctis ejus, qui non tantùm vulnerat, sed lætatur, sed se, ut ita dicam, exornat infami sanguine illorum perduellium? Interim, si omni ex urbe unus solus, & singulis seculis deberet in illam abyssum abjici, & desperabundus fremere, quemlibet nostrum par esset cohorrescere, tam horrendum malum est, æternùm damnari: & scimus tamen

multos quotidie eò ruere præcipites, *Multi ſunt, qui intrant per eam. Matth. 7.* Et pergimus tamen ſecuri vivere in peccato, hoc eſt, non formidamus ambulare per viam, cujus terminus eſt illud irreparabile præcipitium! O te parentem infelicem, qui genuiſti unum eorum monſtrorum, quod æternùm peribit! O Matrem miſeram, quæ talem abortum lacte tuo nutrîſti! O Matrimonium calamitoſum, quo mediante lucem aſpexit æternus DEI inimicus! Sed multo miſeriorem, multo infeliciorem & calamitoſiorem te, qui ante experiri vis cruciatus iſtos, quàm credere! *Væ quibus priùs experienda ſunt iſta, quàm credenda! Euſ. Emyſſ. hom. 1. ad Monach.*

Oratio.

Ad Sanctos Patronos ut impetrent nobis gratiam Salutis conſequendæ.

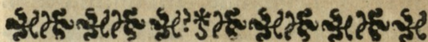
O Sancti mei Protectores, ex omni Cælitum numero à me lecti, pro ſingulari fiducia, quam de ve-
ſtro

ſtro patrocinio concepi, vos non habetis porro quod metuatis, cùm jam in portu ſtet veſtra navis; tamen pro veſtra in me ſumma benignitate ſoliciti eſtis de me, quem videtis adhuc jactari cum tanto periculo æternùm pereundi. Et ſanè eſt cur ſitis ſoliciti, dum toties vobis inſpectantibus ſpontaneum naufragium paſſus ſum, quoties peccavi. Et ubi nunc ego eſſem, ſi benigniſſima Servatoris mei manus me non ſuſtentâſſet, ne mergerer, & niſi vos tam ſtudioſi ſalutis meæ non impetrâſſetis mihi ſpatium pœnitentiæ, & tempus emendationis? horreo, dum cogito, & tamen tam parum capio de meo diſcrimine: quid ergo dicetis vos, qui cognitione tam perfecta metimini fundum abyſſi illius infernalis, quæ me erat abſorptura? Tam multas igitur vobis gratias rependo, quàm multa ſunt momenta illius vitæ, quæ veſtris precibus mihi conceſſa fuit, ut ſeriò me pœniteret: rogóque vos præterea per

illam ineffabilem Bonitatem DEI mei, qui ab æterno elegit vos amicos ſuos, & hæredes Regni ſui cæleſtis, ne fatigemini iniquitatibus meis, ſed vincatis duritiem meam efficaciâ precum veſtrarum, & obtineatis plenam præteritorum delictorum meorum veniam, cum abundanti gratiâ, moriendi potiùs, quàm ad vomitum peccati redeundi. Hac nixus ſpe ego vos hodie eligo teſtes illius pacis, quam cogito ſtabilire, & in æternum conſervare cum DEO meo; proteſtando coram vobis, quòd abhorream extremè horribilem meam ingratitudinem, & diabolicam temeritatem, quâ illum tam graviter offendi, & profitendo palàm, quòd ſi iterum offendere eundem deberem, eligerem potiùs confeſtim in nihilum redigi, quàm tam immanem illi porro inferre injuriam. Interim vos, qui nunc teſtes eſtis mei decreti, facite vos Advocatos perpetuos, & obtinete mihi vires ad vincendos veſtro exemplo hoſtes

meos

meos Mundum, Carnem, Dæmonem, ut vobiſcum ſemper in Cælo triumphem. Amen.



Conſideratio VII.

Pro die Sabbati.

ÆTERNITAS POENARUM.

Eſt Interminabilis.

I.

COnſidera; Pœnas Inferni, quamvis eſſent leviſſimæ, ex eo tamen, quòd finem nullum ſint habituræ, evaſuras infinitas. Quid ergo erit, cùm & atrocitate ſint intolerabiles, & ſimul æternitate interminabiles? Quis poteſt capere, quantum ponderis accedat dolori ex eo, quòd finem non ſit habiturus? Cruciatus unius horæ magnum malum eſt: duplex malum eſt cruciatus horarum duarum, & centuplicatum ma-

malum eſt cruciatus centum horarum, atque ita progrediendo, quò pœna durat diutiùs, tanto evadit magìs formidanda. Illa igitur Pœna, quæ durat horis, diebus, ſeculis infinitis, profectò eſt malum infinitum, & omnem noſtrarum in concipiendo cognitionem ſuperat. Hinc ſi hæc daretur Damnatis optio, ut vel tolerarent æternùm punctionem Apis in aliquo oculorum, vel tolerarent omnes cruciatus Inferni tot ſeculis, quot ſunt in cælo ſtellæ, eligerent procul dubio eſſe ita miſeri tam longo decurſu ſeculorum, & ſubinde videre finem ejus doloris, quàm tolerare malum tanto minus, ſed absque fine. Breve eſt, contemni poteſt, quidquid æternum non eſt; quia per totam æternitatem erit nihil. *Quid enim poteſt grande eſſe, quod habet finem?* *Ait S. Hieronymus in Pſ.* 89. *V. Cornel. in Epiſt.* 2. *Petri c.* 3. *v.* 8. è diverſo quod finem non habet, ſicut comprehendi non poteſt, ita non poteſt non timeri, niſi ab inſano. Hoc idcir-

idcirco pessimum, quòd sicut malum culpæ, ita & malum pœnæ non masticetur, sed devoretur à Peccatoribus. *Os impiorum devorat iniquitatem. Prov.* 10. Et si hoc ità est, applicemus tantisper animum ad metiendam hanc æternitatem, quæ mensuram non patitur. Accipe clepsydram illam, quâ horas metiris, quæ fluunt, & sic te ipsum alloquere.

Si necesse esset me vivum hærere in medio ignis per tot millia annorum, quot sunt pulvisculi arenæ in hoc vasculo, quando unquam cruciatus meus finem esset habiturus? Tanto jam tempore duravitMundus, & tamen nondum lapsa sunt sex millia annorum: nondum igitur ablati essent sex illarum propè atomorum, quæ vitrum hoc implent; & tamen si ego morior in peccato, fide certum est, postquam cruciatus fuero per omnia hæc sæcula, necdum tamen partem minimam supplicij mei esse præterlapsam, & æternitatem super-

ſuperfuturam integram. Progrediamur igitur; & imaginemur montem tam vaſtum ſimili conflatum arenâ, qui à terra ad ſupremum usque cæli apicem porrigat, & dic: ſi me neceſſe eſſet vivum ardere in igne tot millibus annorum, quot arenæ pulviſculi hunc montem componunt, quando tandem finis futurus eſſet tormentorum meorum? & tamen ſi mori me contingat in peccato lethali, fide certum eſt, quòd poſt cruciatus tot ſeculorum decurſu exantlatos, nihil adhuc pœnæ meæ elapſum ſit, & æternitas tota atque integra ſit ſuperfutura. Agamus igitur hac ratione. Mons iſte magnitudinis tam vaſtæ duplicetur tot vicibus, quot ſunt arenæ maris, quot folia arborum, quot plumæ volucrum, quot ſquamæ piſcium, quot pili animalium, quot atomi aëris, quot guttulæ aquæ. quæ hactenus lapſæ ſunt, & deinceps cælo cadent uſque ad Mundi finem: quæ unquam humana mens comprehende-
re

re poterit numerum tam magnum, cùm vix illum comprehendat Intellectus Angelicus? & tamen si tu, si ego moriemur in peccato lethali, fide certum est, quòd toto hoc tempore hæsuri simus in igne, quódque omnes isti anni elapsuri sint, quin tamen quidquam decedat nostræ pœnæ, aut æternitas vel unico momento decrescat. O igitur æternitas, ô æternitas! aut fide carent Peccatores, aut cerebro. Potésne tu negare, quòd vivere in peccato non sit, esse constitutum in periculo præcipitandi in illam abyssum, ex qua exitus non patet per omnem deinceps æternitatem? Negare profectò id non potes, si Christianus es: quin imò dicere cum veritate potes, quamdiu ita vivis, te non nisi passu unico ab illa abysso distare; quódque jam uno pede in illa hæreas: *Uno tantùm ut ita dicam gradu ego mórsq; dividimur.* 1. *Reg.* 20. Dum, sicut momento quolibet supervenire tibi mors potest, ita quolibet momento præceps

eò ruere potes. Exponere autem se manifesto periculo ardendi mille annis in igne pro vilissima & brevissima voluptatula, procul dubio valde stultum esset; stultius autem esset exponere se hac ratione periculo ardendi per decem annorum millia; multo iterum ac multo stultius per centum millia: exponere igitur se periculo pro re tantilla ardendi per omnem æternitatem, an non erit insania infinita? *Post tantillam voluptatem tam gravis miseria: Bern. ad fr. de Monte* DEI. Tu dicis: cogitationem seriam & attentam de æternitate, posse hominem redigere ad insaniam. Erras: cogitatio ejusmodi potest amentes ad mentem revocare.

Est invitabilis.

II.

CONsidera, quòd si ista perpetua successio seculorum in Interno posset admittere aliquod lenimen ex varietate, futura esset tolerabilior: at quomodo tolerari poterit, cùm eadem

dem ſemper & immutata eſſe debeat in tormentis? Manna in deſerto etſi omnem contineret varietatem ſaporis, nihilominus nauſeæ cœpit eſſe Populo Hebræo, quia ſemper erat idem. *Nihil aliud reſpiciunt oculi noſtri niſi Man. Num.* 1. 6. Factum autem eſt hoc Populi murmur ſecundo itineris per deſertum anno, ut Interpretes volunt: *V. Cornel. ib.* Quid igitur futurum fuiſſet poſt annos quadraginta, poſt ſeculum integrum? Infelices Peccatores! Æternitas illa, quæ vos expectat, ſi vos vocaret ad convivium cum iisdem ſemper ferculis, talem ſui nauſeam moveret, ut vos impelleret ad deſperationem. Qualis igitur erit veſtra deſperatio, dum vos expectat æternitas in loco omnium tormentorum, ſemper eadem cum iisdem cruciatibus? Vos, quibus moleſta eſt concio non varia, imò & Comœdia, quæ caret epiſodiis, quomodo tandem tranſigetis æternitatem in iisdem miſeriis, ſine lenimine, ſine mutatione, ſine re-

focillatione ? Qui Zonæ torridæ subjecti sunt, diurno tempore rectis Solis radiis non parum aduruntur ; nox illis calores plurimùm mitigat. Æger aliquis dormitat saltem tantisper, & tunc omnium suarum molestiarum obliviscitur : nec est vel animi, vel corporis vulnus ullum tam doloriferum, quod tempore non mitigetur. At pro Damnatis spes istæ omnes vanæ sunt: subjecti erunt non radiis, sed fulminibus divinæ Justitiæ, nec veniet unquam aut nox, aut somnus, aut tempus, quæ vulnera eorum mitigent. Atque utinam saltem miseri decipere possent seipsos, & sibi persuadere, venturam aliquando illam mitigationem, etsi reipsa ventura nunquam sit! Sed ne istud quidem possunt: vult enim DEUS, ut perpetuò eorum oculis obversetur sententia æternæ damnationis, characteribus exarata, quos nec æternitas deleat, quin ab ea vel tantillùm animum aliò avocare possint: *Ut videant semper.*

Dan. 11. Hinc si cuilibet una hora in doloribus dies videtur, quàm longæ infelicibus videbuntur miseriæ, nunquam per infinita secula interpolatæ? non solùm patientur miseri per æternitatem, sed ipsam patientur æternitatem; cùm enim hæc semper ante mentis oculos constituta sit, identidem eos toto suo pondere opprimet, eâ omnino ratione, quâ sphæra immensa ex ære totâ suâ mole perpetuò opprimet planum, cui insistit. Quid quòd sæpè plus affligit timor mali imminentis, quàm ipsum in se malum: *Pejor est bello timor ipse belli:* & idcirco dicere oportebit, quòd non solùm æternitas quovis momento Damnatum oppressura sit, sed quòd momento quolibet mutetur in plures æternitates: *in perpetuas æternitates.* Nam si malum est inevitabile, & expectatio certissima, necesse est ut timor omni carnifice sævior anticipet & duplicet cruciatum quovis momento. Tu legendo cohorrescis; & tamen non

horres peccare? si ita est, horres præcipitium depictum, & non times te præcipitem agere in verum.

Est Justa.

III.

CONsidera, homines dum semper ad rationis humanæ libram ponderare volunt omnia, nonnunquam hærere attonitos, quòd DEUS brevi hominis culpæ decreverit pœnam ignis sempiternam: id enim ipsi neque cum divina Bonitate, tam nostram imbecillitatem miserari solitâ, neque cum divinâ Justitiâ, quæ in puniendo modum tenet, in animo suo conciliare possunt. Non tamen est miranda hominum hujus seculi admiratio, quæ tota fundatur in ignorantia rerum spiritualium. *Animalis homo non percipit ea, quæ sunt spiritus DEI: stultitia enim est illi, & non potest intelligere.* 1. *Cor.* 2. Si Peccatores assequerentur malitiam peccati sui, mox istum stuporem suum mutarent stupore

pore alio magìs insolenti. Nunc stupent, quomodo DEUS culpæ uni soli parârit Infernum æternum: tunc autem stuperent, cur non pro omni transgressione plures Infernos destinârit, & cumulum tormentorum septies atrociorum. Rectè hanc veritatem intellexit S. Augustinus, dum asserit, miseriam Damnatorum æternam esse, quia sic respondet malitiæ ipsorum. *Nunquam esset Dæmonum æterna miseria, nisi esset magna malitia. De Civit. l. 9. c.* 13. Perpende igitur, noxam quamlibet mortiferam, cùm sit vel tacitus, vel manifestus contemptus voluntatis divinæ, esse injuriam DEI. Crescit autem omnis injuria ex duplici capite, magnitudine scilicet ac dignitate offensi, & vilitate offendentis: unde cùm infinita sit dignitas & Majestas DEI, summa è diverso nostra vilitas, consequens est, ut injuria, quâ illum afficimus, sit quodammodo infinita; sitque abyssus malitiæ magìs detestabilis, quàm essent infinitæ injuriæ il-

latæ creaturis infinitis. Quare cùm pœna respondere debeat culpæ ad reparandum ordinem violatum, debet ipsa quoque esse infinita, & quia non potest esse infinita in intensione, cùm ejus creatura capax esse non possit, necesse est ut sit infinita in extensione, & in omne ævum duret.

Hæc eadem veritas meliùs etiam cognoscetur, si consideretur, quòd malignitas peccati tam extra omnem orbitam vagetur, ut vinci non possit, nec pro ea fieri satìs omnibus operibus bonis rerum conditarum omnium, & quòd idcirco necessarium fuerit, ut ad satisfaciendum isti debito DEI Filius suis è venis divini sanguinis thesaurum appenderet tanquam pretium justum. *Less. de perf. div. l.* 13 *n.* 183. Jam malum, quod compensari non potest actionibus virtutum, quantocunque tempore exercitarum ab hominibus, rectè meretur pœnam omni tempore longiorem, & ideo æternam. Sic Magnus iste Dominus nunquam potest

teſt contemni, niſi ab inſanis: cùm ſi pœna debita ejus offenſoribus aliquando finiretur, contemni poſſet à cujuslibet judicio & ſententiâ: ſiquidem, *quod æternum non eſt, nihil eſt.* Quod per unam integram æternitatem nihil erit, etiam nunc pro nihilo reputari poteſt. Sic diſſerit, quisquis per Bonitatem in DEO intelligit non ſtolidam aliquam non curantiam mali; ut ſtultè illam ſibi fingunt Peccatores; ſed per Bonitatem intelligit Sanctitatem infinitâ & illimitatâ quâdam ratione pugnantem cum peccato, quæque infinito odio illud proſequitur, quod non poteſt non prodere, ſed debet vindicare ipſum pœnâ reſpondente, quæ nimirum finem neſciat. Atque ita etiam res ponderat, qui bilance utitur divinæ Juſtitiæ, quæ falli non poteſt, non autem ponderibus mendacibus mundi, decepti perinde ac decipientis. Perpende proin, Lector mi care, quàm prodigioſum malum ſit noxa mortifera, dum ſuis quaſi

in

in viſceribus continet æternitatem miſeriarum; ſic ut ſi oculis mentis tuæ penetrare poſſes & pervadere in illum ſinum profundum & malignum, videres intus ſemina æterni ignis, luctûs æterni, æterni carceris, æterni fœtoris, æternæ pœnitentiæ, æternæ deſperationis, æternæ jacturæ omnium bonorum. Cuncta hæc uno in peccato continentur, etiam ſi tantillo tempore duret, ſicut in ovo tam parvo Baſiliſci continetur tota venenatiſſima progenies, & in illa mors multiplex. Interim hoc eſt Infernus, aut ut rectiùs dicam, nihil horum eſt Infernus, ſed malum infinities majus, quàm à nobis explicari poſſit; & quod nihilominus toties geminabit ſuum rigorem, quàm multa ſunt peccata, quæ Anima ſecum feret in illam *terram miſeriæ & tenebrarum, ubi umbra mortis, & nullus ordo, ſed ſempiternus horror inhabitat Job.* 10. v. 12. An tu unquam ſeriò cogitâſti de his veritatibus? *Intellexiſti hæc omnia? Matth.* 17. Si cogitâſti, quomodo fieri poteſt, ut pro

tam turpi, tam brevi voluptatulâ peccando cum risu præcipites temet in illam abyssum culpæ, quam post se trahit sequelâ legitimâ? Ah! *non intellexisti hæc omnia, non intellexisti.* Cogitâsti obiter, sed non intellexisti. Quod si ne nunc quidem cogitas, quid agis tandem? *Quid tu sopore deprimeris? surge invoca DEUM tuum. Jonæ. 1. v. 16.* Quomodo dormis in statu naufragij tam propinqui? cùm tamen malum, si verisimile duntaxat esset, & non fide certum, attonitum te deberet reddere omni momento. Age, nulla non die ora DEUM tuum, ut te liberet; propera ad Confessionem; horre pravorum Societatem, fuge peccandi pericula; crebrò divinis Mysteriis utere; opera pœnalia exerce: exi, si necesse est, ex Mundo, ut serves Animam tuam. Tandem nunquam potest nimia esse cura, quæ ponatur in æternitate in tuto collocanda. *Nunquam potest esse nimia securitas, ubi periclitatur Æternitas. Bern. apud P. Lazarum Dussier in Ser. Advent.*

Oratio.

Ad Sanctissimam Virginem, ut æternam nobis Salutem obtineat.

O Mater pietatis benignissima, sicut nulla creatura propiùs refert perfectiones incomprehensibiles divini Filij tui, ita nulla ad ipsum propiùs accedit miseratione. Imitaberis ergo illum, qui est totus Caritas, totus miseratio erga Peccatores, si subvenies mihi misero in summa mea miseria, liberando me ex abysso meorum Peccatorum, & à damnatione, quam tot titulis promerui. Scio quantopere etiam res tua agatur, dum agitur de Gloria ejusdem Filij tui, & quòd cupias, ut hæreditas Animarum ab ipso redemptarum sit copiosa, & fructus divinissimi Sanguinis ejus augeatur; & idcirco ad te omni cum fiducia confugio, cùm sim certus, quòd non sis omissura preces tuas pro illo interponere, pro quo Dominus meus JESUS Christus ipsam adeò vitam pro-

profudit. Quid me futurum esset, si damnarer ad ignes æternos, ad non videndam in æternum faciem tui & mei DEI; ad illum & te præterea, habendos pro inimicis? Ah! nunquam istud contingat. *A morte æterna libera me Domina.* O magna Domina, impetra mihi ut sim liber à tam tremenda sententia: nihil mihi & meis precibus tribuatur; nec enim dignus sum: sed totum detur precibus tuis & meritis, Vulneribus, & morti Servatoris mei. Tu nobis ab ipso ad Crucis pedem relicta es Advocata, & Mater: Da igitur veniam, ut sic te alloquar: Adimple partes tuas; *Monstra te esse Matrem*: resonet vox tua in favorem mei, & sufficit mihi: Impetra mihi ne unquam peccato mortifero me obstringam, sed fideliter ad extremum usque spiritum serviam meo Creatori, & Redemptori, ut frui illo possim in æternum, & cum omnibus Sanctis in Cælo compensare obsequia, quæ in hac vita tam ignavè omisi. Amen.

INDEX Considerationum.

A. D. Gl. & Animarum Salutem.

In proprio adipe frixæ libidines bullient, et inter sartagines flammeas, miserabilia corpora cremabuntur.

S. Cypri. serm. de ascens.

post tantillam voluptatem tam gravis miseria. S. Bern.